

PLÁN ROZVOJE OBCE HEŘMÁNKOVICE

Schválený zastupitelstvem dne: 13.1.2016.

1. Úvod

Obec Heřmánkovice leží v malebném kraji broumovského výběžku. Obec tvoří dvě katastrální území, místní části Heřmánkovice a Janovičky. Jak se po obci říká, Janovičky jsou turistickou oblastí, „výkladní skříní“ Heřmánkovic, a Heřmánkovice jsou klidnou zónou, kde bydlí naprostá většina obyvatelstva.

Tento plán rozvoje obce vznikl za účelem stanovení dlouhodobé koncepce rozvoje s ohledem na priority rozvoje. Součástí plánu je analýza stávající situace, která zahrnuje i výsledky dotazníkového šetření, které proběhlo mezi obyvateli obce a podnikatelskými subjekty. Závěrem analytické části je SWOT analýza. Následuje strategická část – definování strategické vize, určení základních strategických oblastí rozvoje, cílů v jednotlivých oblastech a způsobů, jak je naplnit.

Obec Heřmánkovice je situována v příhraniční oblasti s Polskem, v Královéhradeckém kraji. Poloha v těsné blízkosti hranice vytváří specifické podmínky pro příhraniční spolupráci a tato spolupráce je v celém regionu velice aktivní a plodná – je realizována celá řada projektů, zaměřena převážně na rozvoj cestovního ruchu, budování nových turistických atraktivit a prvků občanské vybavenosti.

Obec je součástí Dobrovolného svazku obcí Broumovsko, MAS Broumovsko+, Svazu měst a obcí ČR a Euroregionu Glacensis. V rámci DSO je zpracovávána strategie rozvoje celého regionu, na jejíž východiska tento plán navazuje a svým vyzněním zapadá do celého rámce, zejména v oblasti aktivní politiky zvyšování zaměstnanosti, růstu cestovního ruchu apod.

Strategický plán rozvoje obce i koncepce celé oblasti Broumovska je v souladu se strategií rozvoje Královéhradeckého kraje. Vize Královéhradeckého kraje, tj. „Královéhradecký kraj – místo pro kvalitní život“, se promítá do cílů samotné obce a navazuje na ni. Výchozí podmínky, totiž rovnoměrný rozvoj měst a obcí, vysoká kvalita života obyvatel, posilování konkurenceschopnosti a vzdělanostní struktury regionu, jsou integrovány do plánu rozvoje města. Plán rozvoje obce Heřmánkovice je tak v souladu s nadřazenými strategiemi rozvoje.

Dokument byl vytvořen společností CODES CZ s.r.o., která působí v regionu od roku 2008. Dokument vznikl za aktivní podpory vedení obce i celého zastupitelstva.

2. Analytická část

2.1. Území

Obec Heřmánkovice leží ve Východních Čechách, v Královéhradeckém kraji. V rámci kraje bychom ji našli v okrese Náchod, v blízkosti Broumova, v tzv. Broumovské kotlině.

Status	Obec
Kraj (NUTS 3)	Královéhradecký (CZ052), vzdálenost do Hradce Králové: 78 km (cca 1:40 hod jízdy)
Okres (NUTS 4)	Náchod (CZ0523), vzdálenost 31,2 km (cca 50 min. jízdy)
Obec (NUTS 5)	CZ0523 574058
ZUJ	574058
ORP (Obec s rozšířenou působností)	Broumov, vzdálenost 6,7 km (cca 14 min. jízdy)
Pověřená obec	Broumov, vzdálenost 6,7 km (cca 14 min. jízdy)
Katastrální území	Heřmánkovice (638609), Janovičky (638625)
Katastrální výměra	1995 ha

Obec Heřmánkovice tvoří dvě místní části: Heřmánkovice a Janovičky. Každá místní část má svůj osobitý charakter a specifika.

Místní část Heřmánkovice je místem, kde žije naprostá většina trvale bydlících obyvatel. Obec je poklidná, typického protáhlého tvaru, zaříznutá v údolí. První zmínky o obci pochází z roku 1353.

Místní část Janovičky je typickou chatovou oblastí. V Janovičkách je vysoký podíl víkendových a rekreačních staveb, téměř všechny turistické atraktivity obce.

Heřmánkovice mají specifickou urbanistickou strukturu – většina statků se nachází vysoko nad potokem, až za prudkými srázy údolí. Jedná se o údolní lánovou ves záhumenicového typu. Na ně pak navazují rovinatější zemědělské pozemky.

2.1.1. Krajina a přírodní podmínky

Území obce Heřmánkovice leží v severní části Broumovského výběžku. Táhne se v délce cca 5 km údolíčkem potoka, který tvoří přítok řeky Stěnavy a obec se rozprostírá až k úpatí hřebene Javořích hor. Výškový rozdíl mezi horním a dolním koncem obce je okolo 80m.

Na Javoří hory navazují polské Góry Kamennie a dále pak Góry Sowie. Většinou zalesněné, k jihu příkře spadající pásmo Javořích hor, je přibližně 25 km dlouhé. Dalšími vrcholy Javořích hor jsou Široký vrch, východním směrem potom výraznější

kopce, jejichž rozsochy se sbíhají ke Stěnavě: Hraniční vrch, Jelení vrch, Jedlový vrch a Ruprechtický Špičák. Téměř na hřebenu je rozložena rekreační osada Janovičky, místní část obce Heřmánkovice, s několika penziony a sjezdovými lyžařskými terény. Javoří hory chrání Broumovskou kotlinu ze severu a tvoří malebnou kulisu krajiny, kterou protéká Stěnava.

Po hřebenu Javořích hor prochází státní hranice s Polskem, kterou kopíruje turistická trasa z Broumova přes Janovičky do Ruprechtic.

2.1.2. Ochrana přírody

CHKO Broumovsko

Obec Heřmánkovice leží na území chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Broumovský výběžek ve východních Čechách, ohraničený věncem hor Javořích, Stolových a Jestřebích, je malebná krajina s ostrůvky divoké přírody, známá především svými rozsáhlými skalními městy a unikátní církevní a lidovou architekturou. Staleté osídlení a hospodaření dalo vzniknout ekologicky a esteticky cenné oblasti, jedinečné v rámci celé naší země. Mozaika lesů a zemědělských pozemků, doplněná menšími sídly a liniemi stromořadí, remízky a drobnými stavbami, je protkaná sítí potoků a ozdobená skupinami skal a tajemnými skalními městy. Jako strážci se nad ní tyčí stolové hory Ostaš, Bor, Broumovské stěny a polská Hejšovina.

Adršpašsko-teplické skály a Broumovské stěny, první proslulé rozsáhlým skalním městem, druhé podivuhodnými skalními útvary, jsou nejcennějšími částmi zdejší přírody, kde na specifický pískovcový reliéf a s ním související inverzní klima jsou vázány vzácné druhy květeny a zvířeny. Zdaleka však nejsou jedinými přírodními klenoty v oblasti: na stovkách lokalit je zaznamenán výskyt vzácných a zranitelných druhů, rozmanitých biotopů a zajímavých výtvarů neživé přírody. Význam některých lokalit se odráží v jejich vyhlášení za maloplošná zvláště chráněná území a lokality soustavy Natura 2000.

Základní údaje

Rok vyhlášení: 1991

Rozloha: 410 km²

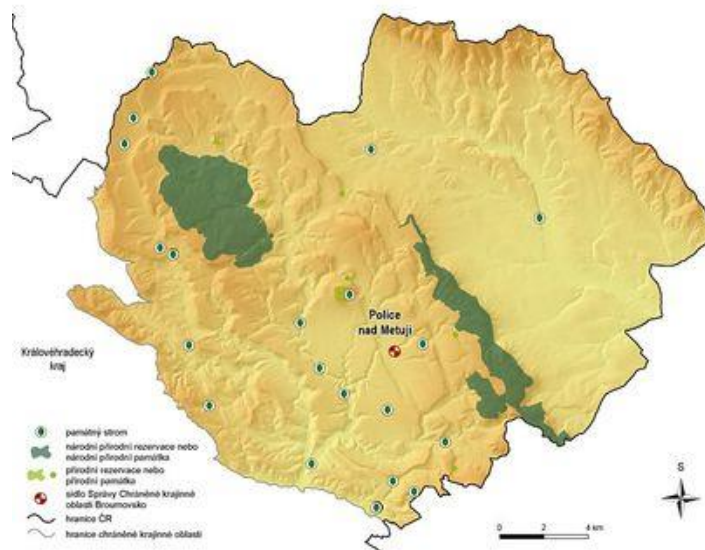

Maloplošná zvláště chráněná území v CHKO: 2 národní přírodní rezervace, 1 národní přírodní památka, 3 přírodní rezervace, 5 přírodních památek

---

Jiné údaje: V působnosti Správy CHKO Broumovsko je i národní přírodní památka Babiččino údolí. Na území CHKO Broumovsko je vyhlášeno 8 evropsky významných lokalit a ptačí oblast.

Území je rozděleno do čtyř zón ochrany přírody. Nejcennější je území I. zóny, která zahrnuje zejména přírodní ekosystémy pískovcových skalních oblastí i dochované zbytky přírodě blízkých lesů na těžko přístupných lokalitách a údolní nivy s větší biologickou rozmanitostí. Tvoří přibližně desetinu celkové plochy CHKO.

II. zóna CHKO (zabírá 14% území CHKO) zahrnuje lesy s různou, někdy značně změněnou druhovou skladbou, od starších, kvalitních listnatých a smíšených porostů až po čistě jehličnaté monokultury. Porosty jsou většinou stejnověké. Na zemědělské půdě tvoří II.zónu polokulturní až kulturní travinné porosty.

Největší část, více než tři čtvrtiny území zaujímají III. a IV. zóna. Jsou tvořeny zemědělskými pozemky a lesy s různou druhovou skladbou, vesměs jehličnaté, ale občas i velmi kvalitní smíšené a listnaté porosty menšího rozsahu, které nelze zahrnout do II. zóny a sídelními útvary. Lesy ve IV. zóně jsou menšího rozsahu, obklopené rozsáhlými plochami zemědělské půdy. IV. zóna je vymezena v prostoru Broumovské kotliny, nový návrh zonace počítá s jejím podstatným zmenšením. Nově by však měla zahrnout i některé sídelní útvary, které jsou nyní součástí III. zóny.

V r. 2004 byl veřejně projednán a schválen Plán péče o CHKO Broumovsko platný do r. 2013. Tento dokument je hlavním odborným podkladem pro rozhodování Správy CHKO. Jsou v něm stanoveny cíle ochrany přírody a nástroje k jejich dosažení.

Ke zlepšení stavu chráněného území využívá Správa dotační programy Ministerstva životního prostředí. Kosení luk, výsadby stromořadí a soliterních dřevin, zvyšování podílu buku a jedle v lesích, péče o památné stromy, ostraha hnízd sokola a opatření na ochranu obojživelníků při jarním tahu podporuje Program péče o krajinu. Zakládání nových vodních ploch a obnovu mokřadů a přírodního charakteru toků umožňuje Program revitalizace říčních systémů.

Živou pamětí krajiny jsou památné stromy. V CHKO požívá ochrany institutu památného stromu 20 výjimečných stromů. U každého je umístěn panel s

informacemi o jeho druhu, rozměrech, stáří a ošetřování, někdy i pověst spojená se stromem.

Výskyt některých druhů rostlin, živočichů nebo přírodních stanovišť je v CHKO významný i z celoevropského hlediska. Ptačí oblast evropské soustavy chráněných území Natura 2000 byla vyhlášena v lednu 2005 pro ochranu sokola stěhovavého a výra velkého. Zahrnuje všechny významné pískovcové celky na Broumovsku, které jsou pro tyto druhy ideálním životním prostředím. Pro ochranu mihule potoční jsou na národní seznam evropsky významných lokalit zařazeny části toků Metuje a Dřeviče. Pro svůj výskyt vzácných biotopů byly na tento seznam zařazeny také Adršpašsko-Teplické skály, Broumovské stěny a dosud nechráněná lokalita Žaltman.

Národní přírodní rezervace Broumovské stěny

[Národní přírodní rezervace](#) Broumovské stěny (pol. Broumowskie Ściany) byla vyhlášena v roce [1956](#) na rozloze 638 ha k ochraně krajinářsky významného nesouměrného hřbetu ([kuesta](#)) Broumovských stěn s řadou [skalních měst](#). Nalézá se asi 4 km západně od města [Broumov](#) v okrese [Náchod](#).

Broumovské stěny z kvádrových pískovců středního turonu tvoří přirozenou hranici mezi Polickem a samotnou Broumovskou kotlinou. V závislosti na úklonu vrstev jsou svahy směrem do Polické pánve mírné, zato k severovýchodu do rovinaté Broumovské kotliny spadá hřeben stěnami.

Severní polovina Broumovských stěn se jeví jako jednoduchý a úzký asymetrický hřbet (typická kuesta), který od výrazného [Honského Špičáku](#) (652 m n. m.) přechází na jihovýchodě přes [Strážnou horu](#) (688 m n. m.) a [Loučnou horu](#) (647 m n. m.) do mírné ploché sníženiny u obce [Slavný](#). V průběhu celého hřbetu jsou v nejvyšších částech kolmé a převislé skalní stěny, v některých partiích až 50 m vysoké (Strážní hora, [Hvězda](#), [Supí hnízdo](#) aj.). Mírně ukloněné svahy k jihozápadu jsou členěné několika hlubokými a dlouhými skalními kaňony. Nejznámější z nich je [Kovářova rokle](#). V blokových akumulacích se nacházejí pseudokrasové jeskyně, protékané podzemním tokem (suťové jeskyně). Podobný ráz mají i některé další dlouhé rokly (Hruškova, Hájkova apod.), které rovněž odvodňují jihozápadní svahy Broumovských stěn směrem na řeku [Metuji](#).

Severní polovina Broumovských stěn se jeví jako jednoduchý a úzký asymetrický hřbet (typická kuesta), který od výrazného [Honského Špičáku](#) (652 m n. m.) přechází na jihovýchodě přes [Strážnou horu](#) (688 m n. m.) a [Loučnou horu](#) (647 m n. m.) do mírné ploché sníženiny u obce [Slavný](#). V průběhu celého hřbetu jsou v nejvyšších částech kolmé a převislé skalní stěny, v některých partiích až 50 m vysoké (Strážní hora, [Hvězda](#), [Supí hnízdo](#) aj.). Mírně ukloněné svahy k jihozápadu jsou členěné

několika hlubokými a dlouhými skalními kaňony. Nejznámější z nich je [Kovářova rokle](#). V blokových akumulacích se nacházejí pseudokrasové jeskyně, protékané podzemním tokem (suťové jeskyně). Podobný ráz mají i některé další dlouhé rokly (Hruškova, Hájkova apod.), které rovněž odvodňují jihozápadní svahy Broumovských stěn směrem na řeku [Metuji](#).

I severovýchodní svahy jsou členěné skalními roklemi se stejně divokou modelací, ty však vzhledem k prudkým svahům tohoto úbočí mají jen krátký průběh. V jejich dnech, zahlcených mocnými blokovými suťemi, se nacházejí podzemní systémy pseudokrasových suťových jeskyní, z nichž jeskyně "Pod Luciferem" je svou délkou 395 m nejdelší a nejrozsáhlejší jeskyní v Broumovských stěnách. Jižní polovina Broumovských stěn od obce [Slavný](#) až po sedlo Machovský kříž na jihovýchodě nabývá složitější morfologii. Vlivem zvětšené frekvence tektonických poruch má zde terén podobu rozsáhlých pískovcových strukturních plošin s výrazným uplatněním pseudokrasového reliéfu. Na jihovýchodě je to plošina [Signálu](#) (708 m n. m.), příkrě spadající do údolí [Židovky](#) a k zdrojnicím Bělského potoka. Okraje i povrch plošiny jsou modelovány pestrými tvary selektivního zvětrávání pískovců i svahovými gravitačními pohyby a jsou rozčleněné roklemi a soutěskami i do menších skalních měst.

Plošina Božanovského špičáku (773 m n. m.) je nejvyšší částí celých Broumovských stěn. Má rovněž velmi bohatou a pestrou pseudokrasovou modelaci s uplatněním selektivního zvětrávání a gravitačních procesů. Je také známa výskytem velkého počtu tzv. skalních hřibů, dále i skalních mís a různých typů škrápů

.Poslední strukturní plošinou Broumovských stěn je pískovcové [plató](#) mezi vrcholy [Velké kupy](#) (708 m n. m.) a [Koruny](#) (769 m n. m.) . Plošina výrazně vystupuje příkrými a vysokými srázy nad plochou [Broumovskou kotlinu](#), opět s pestrou pseudokrasovou modelací.

Poslední strukturní plošinou Broumovských stěn je pískovcové [plató](#) mezi vrcholy [Velké kupy](#) (708 m n. m.) a [Koruny](#) (769 m n. m.) . Plošina výrazně vystupuje příkrými a vysokými srázy nad plochou [Broumovskou kotlinu](#), opět s pestrou pseudokrasovou modelací.

Členitá [morfologie](#) především okrajů těchto strukturních plošin podmiňuje i početný výskyt podzemních prostor jeskynního až propastovitého charakteru.

Česká část [Stolových hor](#), která je zařazena v NPR Broumovské stěny, se nachází jihovýchodně od [Machovského sedla](#). Geologicky a geomorfologicky je pokračováním Broumovských stěn. Polská část Stolových hor navazuje na Broumovské stěny a je součástí [NP Stolové hory](#). Nejvyšším vrcholem polské části je [Velká Hejšovina](#) (Szczeliniec Wielki).

Nejzajímavější partie Broumovských stěn jsou

zpřístupněné hustou sítí turistických značených cest a stezek, které umožňují poměrně pohodlný průchod jinak těžko prostupného terénu. Četné vyhlídkové vrcholy (Hvězda, [Supí koš](#), Koruna, Ruprechtický Špičák, Božanovský Špičák a další) poskytují výhledy nejen na blízký skalní terén a další okolí Policka a Broumovska, ale i k dalekým obzorům s charakteristickou konturou hřebenů [Krkonoš](#), [Sovích hor](#), [Orlických](#) a [Bystřických hor](#) a přes polskou Kladskou kotlinu až po vzdálený [Králický Sněžník](#) a [Jeseníky](#).

Četné vyhlídkové vrcholy (Hvězda, [Supí koš](#), Koruna, Ruprechtický Špičák, Božanovský Špičák a další) poskytují výhledy nejen na blízký skalní terén a další okolí Policka a Broumovska, ale i k dalekým obzorům s charakteristickou konturou hřebenů [Krkonoš](#), [Sovích hor](#), [Orlických](#) a [Bystřických hor](#) a přes polskou Kladskou kotlinu až po vzdálený [Králický Sněžník](#) a [Jeseníky](#).

Nejvíce navštěvovanou partií Broumovských stěn je Hvězda (671 m n. m.), která je i velkou křižovatkou turistických cest. Přitažlivostí tohoto místa je nejen výhled do Broumovské kotliny s pohraničními horami v pozadí, ale také známá barokní kaple, postavená v letech 1732–33 podle plánů [K. I. Dientzenhofera](#) a oblíbená turistická chata, postavená ve švýcarském slohu.

V těsné blízkosti Broumovských stěn u obce [Suchý Důl](#) mělo docházet v letech 1892-1895 ke 23 zjevením [Panny Marie Suchodolské](#) tehdy čtrnáctileté Kristině Ringlové. [Církev](#) nikdy (dodnes) tyto události neuznala.

Rezervací prochází rozvodí mezi [Severním mořem](#) a [Baltským mořem](#). Od října 2014 je Geopark Broumovsko kandidátským územím pro statut Národního geoparku.

2.1.3. Historie obce Heřmánkovice a hlavní milníky

- Listinný doklad o založení obce chybí. Obec byla založena před rokem 1353 jako součást benediktinského panství Břevnova (klášter benediktínů v Broumově). Musela ale vzniknout v první etapě kolonizace krajiny, za opata Martina, kolem r. 1256. První písemná zmínka pochází z r. 1353 a týká se fary: "Ecclesia in Hermannii villa". Název obce se vyvíjel od Herrmannvilla (1353), Hermansdorf (1361), Hermansdorf (1406), Hermanusdorf (1620), Heržmanice (1790), Hermsdorf (1836), až po Heřmánkovice. V překladu jde o Herrmannovu (Heřmanovu) ves.
- Od roku 1849 jsou Heřmánkovice samostatnou obcí. Součástí Heřmánkovic byla osada Benešov, založená v roce 1836. Tehdy byla obec největší vesnicí na Broumovsku z hlediska rozlohy. Od roku 1960 je Benešov součástí Broumova. Janovičky, založené v roce 1753, jsou součástí Heřmánkovic od roku 1949.
- Do r. 1913 se zde těžil vápenec a z nalezišť jílu byl dodáván materiál pro obsáhlou výrobu cihel. Významná byla Schrollova parní cihelna mezi Heřmánkovicemi a Olivětínem, která pokrývala značnou část potřeby cihel v tehdejším soudním okrese - vyráběly se zde i střešní krytiny.
- Klášterní lesy v Javořích horách dávaly dobré a v dřívějších dobách velmi vhodné dřevo pro stavbu lodí.

- Roku 1939 žilo v Heřmánkovicích (vč. Benešova), 1 509 obyvatel. I zde proběhl po 2. sv. válce odsun obyvatel.
- Heřmánkovickým rodákem je Celestýn František Xaver Opitz, narozený 25. února roku 1810 v chudé venkovské rodině. Ve dvaceti letech vstoupil do řádu Milosrdných bratří, kde se mu dostalo nezbytného vzdělání. Zprvu působil jako ošetřovatel, později se stal promováným lékařem. Jako první v Čechách uvedl v Praze pacienta do celkové éterové anestezie. Stalo se tak v pražské řádové nemocnici Milosrdných bratří Na Františku 7. 2. 1847, pouhé čtyři měsíce po celosvětové premiéře této metody v Americkém Bostonu. Byl mu udělen zlatý kříž za zásluhy a rytířský kříž Řádu Františka Josefa I. Zemřel 7. 12. 1866 ve Vídni, údajně následkem přepracování. Na jeho počest je významným anesteziologům udělována medaile Celestýna Opitze. Přímo v Heřmánkovicích jej pak připomíná pamětní deska umístěná na budově obecního úřadu (odhalena byla v roce 2004).

2.1.4. Kulturní památky

- Nejvýznamnější památkou obce je barokní kostel Všech svatých. Zbudován byl v roce 1724 (v době působení opata Otmara Zinkeho) jako náhrada za dřevěného předchůdce z roku 1672. Tomu pak předcházela ještě starší dřevěná stavba z roku 1354. Projekt současného kostela vypracoval Kilián Ignác Dientzenhofer (písemné záznamy o jeho autorství však chybí). Roku 1963 byl kostel prohlášen kulturní památkou.
- Naproti kostelu pak stojí barokní fara. Dle dobových pramenů je ostatně existence fary v Heřmánkovicích poprvé zmiňována již roku 1353. O podobě a umístění budovy však nic nevíme. Později (snad v roce 1628) se však Heřmánkovický kostel stal kostelem filiálním, spravovaným faráři ze Šonova, a tak nebývala farní budova plně využita. Až v době josefinských reforem – v roce 1783 – došlo k povýšení kostela na lokálii. To si také vyžádalo stavbu nové odpovídající farní budovy. Její výstavba proběhla v letech 1783-1784. V roce 1862 pak byla lokálie povýšena na faru. Od roku 1963 je fara kulturní památkou.
- Pod kostelem a farou stojí kalvárie z roku 1795 (renovována v letech 1871 a 1924). Letopočet vzniku ostatně také najdeme na soklu sousoší. Výše spatříme reliéf beránka s křížem a kalichem. Podstavec kalvárie je pak tvořen dvěma menšími postranními pilastry a středním pilastrem s reliéfem ozdobného věnce. Německý nápis uvnitř něj nás informuje o renovacích kalvárie. Píše se zde: Renovirt von der Gemeinde Hermsdorf 1871. (Renovováno obcí Heřmánkovice 1871), nad nápis byl později vyryt druhý letopočet 1924. Vrchní část kalvárie tvoří socha panny Marie, při její levé ruce je vytesána svatá Máří Magdalena, při ruce pravé pak svatý Jan. Celkovou kompozici pak ukončuje kříž s ukřižovaným Kristem. Dodejme ještě, že kalvárie byla zbudována na místě, kde ještě dříve stával dřevěný sloup se svatým obrázkem.
- Kromě kostela a fary je na seznamu nemovitých kulturních památek zapsáno několik staveb lidové architektury: konkrétně se jedná o venkovské usedlosti č.p. 43 (včetně výměnku č.p. 42), 53, 84 a 91-92, areály statků čp. 23 a 221 (včetně výměnku č.p. 222) a dům č.p. 49.

- V obci a jejím okolí nalezneme několik křížů a dalších sakrálních památek.
- Nad obcí se nachází významná přírodní lokalita Mufloní skála. Nalezneme tu výrazný stupňovitý skalní útvar, jenž vznikl působení mrazového zvětrávání v pevných ryolitových horninách. K dalším přírodně zajímavým lokalitám patří Heřmánkovická louka a Heřmánkovické údolí. Za zmínku stojí také Heřmánkovický potok s vysokou samočisticí schopností a pstruží násadou. V období velkých dešťových srážek je pro obec poměrně značným problémem.

2.2. Obyvatelstvo

Heřmánkovice patřily dříve k nejlidnatějším sídlům Broumova. Tak např. v roce 1762 měla obec 1035 obyvatel, roku 1837 pak již 1521. Nejvíce obyvatel měly Heřmánkovice v roce 1910, tehdy zde žilo 1822 obyvatel. V roce 1930 pak bylo evidováno 1541 obyvatel. Vyústěním válečných let byl odsun německy mluvícího obyvatelstva. Následným doosidlováním oblasti lidmi z vnitrozemí se však ani zdaleka nepodařilo obci navrátit původní hustotu zalidnění. Mezi lety 1930 a 1950 ztratily Heřmánkovice přes 59 % obyvatelstva (hůře dopadly v Broumovské kotlině jen Janovičky a Rožmitál). V letech následujících pak v důsledku trendu stěhování se do měst obyvatel dále ubývalo. V posledních letech je počet obyvatel poměrně stálý a pohybuje se kolem 480 s mírně rostoucím trendem. Rok 2016 obec začíná s 502 obyvateli.

2.2.1. Demografická situace

Pro demografickou analýzu byla využita data o počtu obyvatel od roku 1910 do roku 2014

Únor 2018 - stav k 31.2.2017 - celkem 497 obyvatel

Obyvatelé dle věkových kategorií : **0-14 let** 82 obyvatel , **15-59 let** 286 obyvatel
60-64 let 31 obyvatel , **nad 65 let** 98 obyvatel

Historický vývoj počtu obyvatel byl již popsán. Na počet obyvatel mělo jednoznačně největší vliv odsun obyvatelstva. Od roku 2001 je však počet obyvatel více méně

konstantní, což je v regionu poměrně neobvyklé. Většina obcí má problém spíš s úbytkem obyvatelstva v důsledku vystěhování obyvatel a jejich stárnutí. Heřmánkovice naproti tomu vykazují stabilní počet obyvatel, což je skvělé i s přihlédnutím k faktu, že počet ekonomicky aktivního obyvatelstva je též konstantní, což znamená, že vliv záporného migračního salda není příliš velký. Je vidět trend stárnutí populace, ale jen velice mírný.

Únor 2018 - stav obyvatel k 31.12.2017 byl

Únor 2018 - změny v rozložení obyvatel dle věku k 31.12.2017 viz kapitola 2.2.1.

Jak již bylo uvedeno výše, stárnutí obyvatel obce je velice pozvolné, až přirozené, vzhledem k trendu současné doby, kdy rodiny mají jedno či dvě děti a více jen výjimečně. Přirozený úbytek/přírůstek obyvatelstva na počet nemá téměř vliv (je vyrovnaný), vliv na kolísání počtu obyvatel má zejména migrační saldo, které ale není příliš výrazné. Nejvýraznější záporné saldo bylo v letech 2008-2009, od té doby je migrační saldo spíše kladné. Vzhledem ke stabilitě s minimálními změnami lze předpokládat do budoucna podobný vývoj, tj. více méně stejný počet obyvatel s pozvolným stárnutím obyvatelstva. Udržení mladých a ekonomicky aktivních obyvatel v obci je jednou z priorit vedení obce.

Zdrojem údajů o vzdělanostní struktuře vychází z údajů ze Sčítání lidu z roku 2011. Obyvatelstvo obce je vzdělané, 69% má středoškolské a vyšší vzdělání.

2.2.2. Sociální situace

Z údajů roku 2011, kdy proběhlo Sčítání lidu, z tehdejšího počtu 471 se 7 obyvatel přihlásilo ke slovenské národnosti, 4 k německé národnosti a ostatní k české národnosti.

Obec nemá problémy se sociálně vyloučenými lokalitami, s výskytem sociopatologických jevů, národnostními menšinami a ani se sociálně slabými obyvateli či skupinami obyvatel.

2.2.2.1. Spolková, osvětová a informační činnost

V obci působí TJ Sokol Heřmánkovice, pod jehož hlavičkou aktivně funguje fotbalový tým, který se pravidelně účastní okresní soutěže.

V roce 2015 vznikl v obci spolek nový, Cykloteam Heřmánkovice, který se rovněž zapojuje do nejrůznějších sportovních soutěží.

V obci funguje i Kulturní centrum Heřmánek s obecní knihovnou. V rámci Kulturního centra funguje Klub maminek.

Obec činnost spolků aktivně podporuje, ať již příspěvkem na provoz či vybavení, nebo informování občanů o jejich činnosti prostřednictvím webových stránek.

V obci funguje Mateřská škola, větší děti jezdí na kroužky do blízkého Broumova. V rámci mateřské školky funguje i jídelna, která poskytuje obědy i zájemcům z řad občanů.

V obci se pořádá velké množství akcí, jak pro dospělé, tak i pro děti. Organizátorem je většinou obec a spolky.

2.2.2.2. Akce pořádané v obci

Obec Heřmánkovice má velice bohatý kulturní a společenský život. Je tu každoročně pořádáno velké množství akcí, pro děti i dospělé, a jejich nabídka je velice pestrá. Potvrzuje to, že pospolitost a setkávání lidí je velice důležité a může to být také důvodem pro dlouhodobé udržení počtu obyvatel. Větší část akcí obec pořádá ve vlastní režii, ostatní aktivně podporuje.

Některé akce jsou pořádány pravidelně, některé jsou ojedinělé:

- Sportovní akce:
  - o Memoriál Tondy Krále – Heřmánkovická patnáctka. V roce 2015 byl uspořádán čtvrtý memoriál, i když Heřmánkovická patnáctka se šla již 21. rokem
  - o Závody psích spřežení, které jsou organizovány Muschers clubem Česká Metuje a obec se na nich částečně podílí.
  - o Soutěže Cykloteamu
- Akce pro děti:
  - o Maškarní karneval
  - o Dětský den
  - o Rozloučení s prázdninami
  - o Mikulášská nadílka a rozsvěcení vánočního stromku
- Společenské a kulturní akce:
  - o Obecní ples
  - o Divadelní představení (hostující soubory v prostorách kulturního domu)
  - o Stavění a kácení máje
  - o Pálení čarodějnic
  - o Setkání se seniory
  - o Vítání občánků
  - o Kreativní dílny

- Vánoční koncert v kostele
- Silvestrovský ohňostroje
- Aktivní účast na akcích s regionálním přesahem:
  - Za poklady Broumovska – koncerty v broumovských kostelích za účasti věhlasných umělců
  - Malé letní dovádění – akce pořádaná DSO Broumovsko, jedná se o soutěže obecních družstev, přičemž v pořádání se obce postupně střídají.
  - **Únor 2018** – v posledních letech dětmi vyhledávaná akce Noc s Andersenem, pořádaná v KC Heřmánek
  - Návštěvy jubilantů starších 70. let
  - Finanční podpora sportovců ze strany obce (judo, Cyklotým, TJ Sokol)

2.2.2.3. **Informování občanů o dění v obci** Informace jsou předávány tradičním způsobem prostřednictvím obecních vývěsek. Současně jsou obyvatelé informováni prostřednictvím www stránek obce, kde se mohou dozvědět o plánovaných akcích a dění v zastupitelstvu, prohlédnout fotky z jednotlivých akcí apod. Z výsledků provedeného dotazníkového šetření vyplývá, že webové prezentace jako zdroje informací využívají tři čtvrtiny obyvatelstva, což je poměrně velké procento.

Naproti tomu čtvrtina obyvatel nemá vůbec přístup k internetu – ti mohou využívat dalších info kanálů, obecních vývěsek, plakátů a především obecní zpravodaj Heřmánek, který vydává vedení obce a distribuuje zdarma do schránek všem obyvatelům.

2.3. Hospodářství

Hospodářská situace obce je velice ovlivněna hospodářskou situací regionu, která ovlivňuje trh práce, výši nezaměstnanosti apod.

V obci je evidováno celkem 90 podnikatelských subjektů, právnických nebo fyzických osob. U 47 z nich je evidována podnikatelská aktivita.

Z tohoto počtu je 6 právnických osob, mezi které patří samozřejmě Obecní úřad, a dále společnost Tábor Janovičky, s.r.o., která provozuje areál tábora, který dále

pronajímá. K dispozici má hlavní budovu s ubytováním a jídelnou pro 60 osob plus další kapacitu 160 osob v chatičkách. Kromě pronájmu areálu nabízí i další služby, jako je půjčovna koloběžek a pronájem psů ze psích spřežení až jen na túry, tak i na kombinované výlety pes/koloběžka.

Další významnou společností je firma BRONAS s.r.o., která se zabývá výrobou forem pro vstřikování termoplastů a elastomerů. Společnost vznikla v roce 1992 a v obci úspěšně funguje dodnes. Velikostně patří do kategorie 25 – 49 zaměstnanců.

Společnost P68 s.r.o. patří do kategorie zaměstnanců 1-5. V Heřmánkovicích provozuje Penzion Zámeček v Janovičkách, který nabízí ubytování v 10 pokojích a služby restaurace.

Velký vliv na vzhled a životní prostředí v obci má Bioplynová stanice, která byla vystavěna v katastrálním území obce. Bioplynovou stanici postavila společnost EURO-EKOSERVIS, a.s. na základě veřejnoprávní smlouvy. Stanice vznikla navzdory odporu místních obyvatel, kteří se ve veřejné anketě vyslovili jednoznačně proti stavbě. Problémem je hlavně zvýšená doprava těžkými vozidly, což má za následek ničení vozovek a mostů. Uvedené stavby nebyly nikdy na takovou zátěž stavěné, proto se velmi rychle opotřebovávají. Těžká a nadměrná vozidla zhoršují bezpečnostní situaci na hlavní silnici. Současně v důsledku geografického uspořádání obce i umístění stanice jsou obyvatelé obce obtěžováni zápachem, který provoz stanice provází. Provozovatel stanice zatím nijak nekompensuje škody a problémy, které provozem stanice vznikají a nepodílí se na nápravě. Současné vedení obce se intenzivně snaží s provozovatelem jednat a dohodnout finanční účast na opravách komunikací a mostků apod. Vzhledem k podmínkám veřejnoprávní smlouvy a dalším okolnostem nemají žádné páky a výsledek tedy záleží na vyjednávání s provozovatelem stanice.

Únor 2018 - od roku 2016 je bioplynová stanice soudem označena jako nepovolená stavba. Důvodem jsou nedostatky ve stavební dokumentaci. Stavební úřad MěÚ Broumov umožnil majitelům dodatečně dokumentaci doplnit a požádat o stavební povolení. K 31.12.2017 není známo, jak byly tyto požadavky splněny. Bioplynová stanice přesto stále pracuje, znehodnocuje a znepríjemňuje život občanům obce. Obec řeší případná stanoviska k uvedené záležitosti prostřednictvím právní zástupkyně.

Největší zastoupenou skupinou z hlediska právní formy jsou živnostníci, tedy podnikající fyzické osoby, kterých je celkem 41 z aktivních 47 ekonomických subjektů. Zaměření dle ekonomických činností je poměrně různorodé, zastoupeno je zemědělství, lesnictví, velko a maloobchod, stavebnictví, pohostinství a ubytování apod. Zajímavé je, že v obci je velice pestrá nabídka řemesel, od tesařství, pokrývačství, klempířství přes truhlářství, zednictví, až po elektrikářství či instalatérství.

Spolupráce s obcí je na velmi dobré úrovni, obec i podnikatelé se vzájemně podporují, pomáhají si při různých akcích.

Z celkové výměry 1 992,72 ha, na které se obec rozprostírá, je o něco více nezemědělské půdy (56% = 1 130,42 ha). Z této rozlohy tvoří většinu lesy (1 011,06

ha). Z celkové výměry zemědělské půdy (862,36 ha) tvoří většinu orná půda (618,08 ha), dále trvalý travní porost (220,80 ha), zahrady (20,49 ha) a ovocné sady (2,98 ha).

2.3.1. Atraktivita cestovního ruchu, turistické cíle

Obec má poměrně netypické uspořádání – každá z jejích místních částí, Heřmánkovice i Janovičky, jsou charakterově velmi odlišné. Janovičky jsou typickou turistickou oblastí s odpovídající infrastrukturou, v podhůří Javořích hor, s turistickými zajímavostmi přírodními i umělými (lyžařský vlek, upravované trasy pro běžkaře a cyklostezky). Janovičky jsou převážně rekreační a chatařskou oblastí, nabízí možnosti ubytování i stravování a turistické vyžití.

Naproti tomu Heřmánkovice jako takové z hlediska cestovního ruchu nenabízí příliš velké možnosti. Chybí tu infrastruktura, možnosti, jak trávit volný čas, ale nachází se tu většina kulturních památek a zajímavých staveb.

V obci se nachází množství kulturních památek:

- Kostel všech svatých: kostel stojí v ohybu cesty na návrší nad bývalou šolcovnou (čp. 1), která představovala administrativní centrum obce. Komunikace zde proto odbočuje z údolní nivy, stoupá do mírného vrchu a znovu klesá k potoku, protékajícím obcí. Podél kostela, v pravém úhlu odbočuje severním směrem stará úvozová cesta na ves Ruprechtice. Situace heřmánkovického kostela je mimořádně malebná a barokním architektem byla využita k dominantnímu urbanistickému působení objektu. Kostel Všechných svatých patří do broumovské skupiny barokních kostelů. Je chráněn jako kulturní památka České republiky. Původní dřevěný gotický kostel byl postaven ve 14. století zhruba na místě stávající márnice (písemná zmínka v roce 1353). V 17. století byl přestavěn a rozšířen opatem Tomášem Sartoriem v roce 1672, v roce 1677 byla okolo postavena kamenná zeď. Barokní kostel byl postaven na začátku 18. století vedle původního kostela, který byl rozebrán. Stavbu kostela inicioval broumovský benediktýnský opat Otmar Zinke, majitel pozemku. Projekt nového kostela vypracoval Kilián Ignác Dientzenhofer, syn Kryštofa Dientzenhofera, "dvorního" stavitele benediktinů.

Únor 2018 - v současné době je kostel uzavřen z důvodu havarijního stavu krovu a stropu, který může hrozit pádem. V roce 2017 byla zahájena rekonstrukce varhan, která bude pokračovat i nadále. Na další opravy požádala farnost Broumov o dotaci.

- Socha svatého Floriána: barokní socha svatého Floriana byla postavena na křižovatce polních cest v jižní části Heřmánkovic. Ta „Olivětínská“ protínala jednotlivé polnosti až do Olivětína a z ní postupně odbočovaly cesty na Benešov. Na podstavci je už nečitelný nápis, k jaké příležitosti

byla socha postavena a letopočet s iniciálami: 18 JM 11. Na hranolu v horní části je reliéf svatého Jiří. Zakončení tvoří socha sv. Floriana v životní velikosti. Pro nepřístupnost a poškození sochy (cesty zrušeny v 70. letech, nyní je zde ohrazená pastvina, socha vykloněna kupředu, narušen základ), obec Heřmánkovice legální cestou nechala sochu v roce 2012 vyzvednout, rozdělit na jednotlivé segmenty a opravit. V roce 2014 ji s finanční pomocí občanského sdružení Omnium Broumov umístila na důstojnější místo na prostranství v horní části obce. Zde byla odborně znovu sestavena mistrem kameníkem panem Jiřím Stryjou a Antonínem Herzogem. Kovové trny, které spojují jednotlivé segmenty, jsou původní a utěsněny dvousložkovou pryskyřicí. (Původně byly dokonale zality olovem - ve spodní části byl trn zalit bočním kanálkem a trn upevňující sochu byl zalit kanálkem mezi nohama sochy a kanálek samotný zaslepen). Spáry byly zality a socha očištěna od drobných zbytků až tří vrstev původního nátěru. Na závěr byla socha ošetřena konzervačním nátěrem. Nápis na soše: Zu (1 -2 slova nečitelná) / Hat diese statua / er Richten Lassen / 18 JM 11 svádí k domněnce, že socha sv. Floriana byla postavena už před rokem 1811 i vzhledem k jejímu baroknímu vzhledu. (Richten – vyrovnat, opravit, upravit). Úprava okolí byla provedena na náklady obce za přispění dotačních prostředků dle zpracované projektové dokumentace.

- Drobné sakrální stavby: sochy svatých, křížky a kalvárie. Celkem 8 drobných sakrálních staveb prošlo v roce 2014 renovací za přispění dotačních prostředků, sdružení Omnium Broumov a obce. Všechny jsou přístupné a viditelné z míst, kde se běžně občané pohybují a patří ke koloritu obce. Cílem oprav bylo zachování historického odkazu předků.
  - o Socha svatého Jana Nepomuckého byla zřízena Josefem a Jenoféfou Ernerovými roku 1860 (Erichtet von Josef und Genofefa Erner im Jahr 1860) v rohu zahrady, sousedí se silnicí Broumov Olivětín- Heřmánkovice- Meziměstí u čp. 42. Na soše jsou typické atributy tohoto světce, např. na reliéfu u Janových nohou jazyk umístěný ve svatozáři - monstranci. Kovové prvky byly značně narušeny, a proto byly sejmuty (závěs lucerny a kruh s pěti hvězdami). Okolí sochy bylo zbaveno (za pomoci manželů Lehotských) hustého křoví, socha rozebrána, opravena, opět sestavena a natřena ochranným nátěrem. Spojovací trny jsou nové a byly zality pryskyřicí. Kruh s pěti hvězdami nad jeho hlavou bude umístěn později. Bylo obnoveno i ohrazení okolo sochy.
  - o Boží muka Křížovatka Broumov – Heřmánkovice – Meziměstí – u čp. 177. Autor J. Schramek z Dobrušky (J. Schramek in Dobruschka). Reliéf na přední straně zobrazuje bolestnou Pannu Marii. Boží muka jsou zhotovena z hořického pískovce a jsou již od základu značně poškozena. Kolem byly v minulosti vysazeny

jalovce, které narušily jak základ, tak i samotný kříž. Ten byl v roce 2012 opraven. Křížek byl rozebrán (spojovací trny, které byly v minulosti zality sírou, se doslova rozpadly), očištěn, nápisy obnoveny a napuštěn ochranným nátěrem. Jednotlivé díly jsou spojeny novými trny a zality pryskyřicí. Litinová socha Ježíše Krista natřena ochranným nátěrem a částečně pozlacená. Kovový plot kolem křížku byl opraven a doplněn o chybějící pole.

- Socha svatého Josefa s Ježíškem. Sochu dali postavit v roce 1890 manželé Wernerovi u svého domu čp. 165 ve spodní části obce. Až na drobné kovové části (zkorodovaná svatozář Josefa a Ježíška, lilie v ruce Josefa, chyběl křížek na zeměkouli v ruce Ježíškově) byla dobře zachovaná. Manželé Vlkovi z čp. 165 o ni dobře pečují. Socha byla očištěna, sokl doplněn. Kovové prvky opraveny, doplněny a natřeny ochranným nátěrem a některé části pozlaceny. Také nápisy jsou opět čitelné. Sousoší sv. Josefa s Ježíškem tak znovu nabylo svého původního vzhledu a je velmi působivým vyjádřením otcovské lásky i křesťanského vyznání Wernerových.
- Boží muka. Pozdně barokní kříž z roku 1891 u statku čp. 160 při horní cestě zřízený manželi Birke, dnes Příbylovi. Dochovalo se krásné zdobení i vícero nápisů o renovaci provedených rodem Wittichů.
- Boží muka. Bohatě zdobený křížek, u něhož se zčásti dochovala lucerna. Zpředu vystupuje reliéf bolestné Panny Marie. Křížek byl zřízen Theresií Hausler jako vzpomínka na zemřelé z přilehlého hospodářství čp. 148 Errichtet von Theresia Hausler zur Erinnern für die Verstorbenen von diesen Wirtschaf. (Dnes manželé Rybkovi).
- Boží muka: klasicistní litinový křížek před statkem čp. 202/203 (pan Škoda). Ozdoby na zrezivělém plotě jsou ulámány. Základ je značně narušen kořeny. Podle vzrostlých lip mohla být tato boží muka postavena koncem 19. století. Při renovaci byl pískovcový základ a kovový plůtek rozebrán, vše opraveno a vztyčeno zpět na nový základ, který byl zvýšen nad kořeny obou lip. Litinový kříž byl renovován a konzervován. Konzervován byl také pískovcový základ a zvýrazněn nápis. Připevněn nový litinový ovál s bílým podkladem – prozatím bez nápisu či kresby.
- Kalvárie: Kalvárii tvoří sousoší loučení Ježíše Krista s Pannou Marií pod křížkem, závěs pro lucernu a reliéf Nejsvětější Trojice (Duch svatý, Bůh Otec a Syn). Kalvárie stojí u čp. 122 – bývalé řeznictví Josefa Davida. Z druhé strany je do kalvárie vytesána schránka s kovovými dvířky, která je prázdná. Ulomený kříž s Kristem a lucerna chybí. Kříž s nápisem na podstavci dali v roce 1894 postavit

manželé Wernerovi. V roce 2014 prošla celkovou rekonstrukcí a chybějící prvky byly doplněny.

- Svatý Jan Nepomucký Tato socha na Janovičkách (naproti parkovišti u bývalé chaty Meopta (dnes penzion Panorama) a předtím janovičské školy u čp. 36) je zachovalá. Chybí kruh s pěti hvězdami nad hlavou světce, není však jisté, zda zde byl umístěn. Pod sochou reliéf jazyka a pod ním reliéf zobrazující svržení sv. JN z Karlova mostu do Vltavy. V levé ruce drží sv. JN kvadrátek. Pod ním je ještě zobrazena kladka – symbol mlčenlivosti – zpovědního tajemství. Letopočet 1813.
- Kalvárie: kalvárie je umístěná pod kostelem a farou vedle bývalé šolcovny (Schölzerei), kde nahradila dřevěný sloup s obrázkem, vystavený před rokem 1676. Kalvárie byla postavena péčí obce Heřmánkovice (Gemeinde Hermsdorf) v roce 1795. V roce 1871 byla poprvé renovována, podruhé pak v roce 1924 (renovaci opět zajistila obec). V roce 1995 bylo okolí kalvárie zbaveno naplavenin a odbornou firmou na náklady obce Heřmánkovice provedena renovace a stavební úprava okolí - odstraněno již neúplné oplocení (litinové sloupky a litinový řetěz), postavena pískovcová zídka a položena dlažba a odstraněn poškozený závěs pro lucernu. Obec také zajistila noční osvětlení. Na soklu Kalvárie je vytesán reliéf vítězného beránka s křížem a kalichem. Nad beránkem je latinský nápis Ecce Agnus Dei (Hle, Beránek Boží). Podstavec je tvořen dvěma postranními pilastry s volutami dole a středním pilastrem s ozdobným věncem a nápisem. Pilastry jsou zakončeny římsou. Horní část tvoří socha panny Marie se svatými. Po levé straně (levé ruce panny Marie) Marie Magdaléna (Marie Magdalská) a vpravo Jan (evangelista – autor čtvrtého evangelia, apoštol – bratr apoštola Jakuba Staršího). Zakončena je jednoduchým křížem s Ježíšem Kristem. V nohách Krista je umístěna lebka. Kristova socha byla v proporcích sochařem zhotovena tak, aby její vnímání při pohledu vzhůru odpovídalo žádoucímu vzhledu a vyloučilo perspektivní zkreslení.

Sportovní vyžití v obci nabízí zejména Janovičky. V zimě mohou návštěvníci využívat upravených tratí pro běžecké lyžování, lyžařský areál v Janovičkách se 2 vleky pro jízdu na lyžích či snowboardu a velkou atrakcí jsou pravidelné závody psích spřežení. V létě nabízí oblast celou řadu tras pro pěší turistiku a rovněž je tu hustá síť cyklotras vedoucích úchvatnou krajinou. Turisté mohou využívat i hraniční přechod Janovičky – Gluszyca.

V okolí je velké množství atraktivních turistických cílů, jako je oblast Adršpašsko-Teplických skal, Ruprechtický Špičák, Broumov a oblast Polského příhraničí.

V obci funguje též Kulturní dům s Kulturním centrem Heřmáněk, které jsou významným místem pro konání akcí a setkávání občanů obce. Pro konání akcí lze

využít i rekonstruované kabiny u místního fotbalového hřiště (rok 2014), které splňují veškeré požadavky pro sportovce a návštěvníky.

2.3.2. Turistická infrastruktura

Turistickou infrastrukturou je vybavena hlavně část Janovičky. V Heřmánkovicích je pouze Hospoda u Lípy a Balibar v prostorách Kulturního domu.

V Janovičkách je několik míst, která nabízí jak ubytování, tak i stravu, např. Penzion Benešov, Chata Vyhlídka a Penzion restaurant Zámeček, Penzion Diana. Využít lze i ubytování v areálu Tábora Janovičky. V obci jsou i objekty k pronajmutí, jako je např. Chata Janovičky „U liščího potoka“, Chata Pod Bobří skálou apod.

Únor 2018 – od roku 2017 je nově otevřený penzion na Janovičkách -Panorama

2.3.3. Trh práce

Ke 31.12.2014 žilo v Heřmánkovicích 58% ekonomicky aktivních obyvatel (ve věku 15-59let), což představuje 278 z celkového počtu 502 obyvatel. Z dostupných pramenů a údajů Českého statistického úřadu provozuje aktivně živnost celkem 41 obyvatel. Jedná se o velice různorodou směs podnikatelských aktivit, od řemesel, přes obchod po působení v cestovním ruchu. Ostatní obyvatelstvo za prací dojíždí, z naprosté většiny do blízkého Broumova. Obec trpí stejně jako celý region vyšší mírou nezaměstnanosti a odlivem vzdělanější pracovní síly. Na druhou stranu musíme zmínit, že v obci žije poměrně velké procento vzdělanějších lidí.

Únor 2018 - k 1.1.2018 žilo v Heřmánkovicích 304 ekonomicky aktivních obyvatel z celkového počtu 497 obyvatel.

2.4. Infrastruktura

2.4.1. Technická infrastruktura

V Heřmánkovicích se eviduje celkem 184 domů, z toho trvale obydlených je 122, k rekreaci slouží 90 objektů, které využívá asi 180 rekreatantů. Sídelní zástavba je soustředěna podél místní komunikace. Osou obce je Heřmánkovický potok (č.h.p. 2-03-04-011), vlévající se zleva do Stěnavy (č.h.p. 2-04-03-001). Obec má liniový tvar. Obec leží v CHKO Broumovsko.

Únor 2018 - k 31.12.2017 eviduje obec 187 domů z toho jich 23 slouží k rekreaci

Osada Janovičky - k 31.12.2017 eviduje obec 61 objektů , které slouží hlavně k rekreaci. Šest objektů je trvale obydlených.

Vodovod

Vodovod Heřmánkovice vlastní a provozuje společnost Vodovody a kanalizace Náchod, a.s. Vodovod je zaveden do všech částí obce a zásobuje pitnou vodou obyvatele a ostatní odběratele v obci.

Počet zásobovaných trvale bydlících obyvatel: 497

Počet zásobovaných rekreatantů: 60

Počet přípojek: 186

Heřmánkovice jsou rozděleny na dvě tlaková pásma, horní tlakové pásmo je zásobeno vodou z dvoukomorového vodojemu Heřmánkovice 2x100 m³ , d. v. na kótě 522,1 m n. m. a hladinou ve výšce 526,1 m n. m. Dolní tlakové pásmo zásobí pitnou vodou zemní dvoukomorový vodojem Heřmánkovice s objemem 2 x 250 m³ , d. v. na kótě 456 m n.m. a hladinou ve výšce 459,3 m n.m. Zdrojem pitné vody horní části obce Heřmánkovice jsou pramenní zářezy, ze kterých je přes sběrnou jímku plněna akumulace vodojemu Heřmánkovice 200 m³ , odkud je prostřednictvím zásobovacích řadů zajištěn rozvod pitné vody až ke spotřebitelům. Dolní pásmo je zásobováno z vodovodního systému města Broumov odběrem z vodojemu Spořilov – v ráji 2 x 650 m³ , ze kterého je plněn vodojem Heřmánkovice 2 x 250 m³ . Vodovod je tedy napojen na skupinový vodovod Teplice nad Metují – Meziměstí – Broumov. Zdroj podzemní vody v jímacím území Heřmánkovice (infiltrační povodí Dolního zářezu a Horního zářezu) je vázaný na zónu sedimentárních hornin olivětínského souvrství (spodní perm-autun) prostoupenou vyvěřelými tělesy melafyrů a vulkanitů paleoryolitového typu. Území je součástí hydrogeologického rajónu 516 Dolnoslezská pánev. Jímací objekty Dolní zářez (zdroj č. 4a) a zářez Horní (zdroj č. 4b), které jsou zdrojem vody pro místní vodovod, se nacházejí severně od obce Heřmánkovice. Jsou situovány v lesním porostu údolích Kraví důl (4a) a Vodní důl (4b), tedy v místě zřejmě původních pramenních vývěřů. Jímací objekty využívají zdroj podzemní vody relativně mělkého oběhu (v návaznosti na území přirozeného

odvodnění). Předmětný vodní zdroj je doplňován výhradně infiltrací srážek. Dokumentace k oběma zdrojovým objektům není k dispozici. Pravděpodobně se jedná o 2 samostatné původní pramenní vývěry, podchycené krátkými zářezy. U obou zářezů je vybudována sběrná jímka. Veškerá jímaná voda tak odtéká ze zářezů gravitačně do vodojemu umístěného v údolí Heřmánkového potoka na úpatí Javořích hor (mimo jímací území). Nespotřebovaná voda z vodojemu odtéká do Heřmánkovického potoka, který protéká v těsné blízkosti vodojemu. Současný technický stav jímacích objektů se jeví jako vyhovující. Infiltrační povodí Horního zářezu a Dolního zářezu se od jímacích objektů vějířovitě rozevírá k severozápadu a jeho plocha činí dohromady cca 80 ha.

Kanalizace

V Heřmánkovicích není vybudována veřejná kanalizace, pouze do jižní části obce zasahuje kanalizace z Broumova, kam odvádí odpadní vody cca 70 obyvatel. Ostatní části obce využívají systémů příkopů, struh a propustků.

Obec nemá centrální ČOV. Je zde vybudována 1 domovní mikročistírna, kam odvádí odpadní vody penzion s kapacitou 46 lůžek. 502 trvale bydlících obyvatel odvádí odpadní vody do 104 ks septiků s odtokem do povrchových vod. Rekreatanti odvádí odpadní vody do septiků s odtokem do povrchových vod nebo do bezodtokých jímek, odkud jsou odpadní vody sváženy na ČOV Broumov. Septiky a jímky jsou různého stáří a technického stavu. Odpadní vody jsou vypouštěny do Heřmánkovického potoka. Všechny budovy ve vlastnictví obce mají vlastní ČOV nebo septik s čistícím filtrem.

Otázkou výstavby kanalizace se vedení obce dlouhodobě zabývá, byl vypracován projekt a provedeno několik studií a posouzení. Výstavba kanalizace je prozatím odložena z důvodu nízké efektivnosti vynaložených prostředků a vysoké zadlužení obce, které by výstavba představovala. Navíc kvůli terénu by výstavba byla možná pouze na polovině území vesnice a navíc vůbec neřeší nemovitosti na kopcích. Výstavba by též finančně zatížila i obyvatele, kteří by se připojovali, z důvodu nutnosti pořízení čerpadel.

Únor 2018 - v roce 2017 byl obci schválen Plán rozvoje vodovodů a kanalizací. Na základě tohoto dokumentu se obec rozhodla řešit část odpadních vod formou sběrné domovní čistírny – odvedení odpadů z několika domů do jednoho místa čištění. V obci by měla být celkem tři sběrná hnízda, ostatní občané budou muset řešit čištění individuálně. V nejbližší době bude sběrné místo vybudováno u čp. 286. K 31.12.2017 má čištění odpadních vod v obci vyřešeno 18 nemovitostí.

V obci není dostupný plyn.

Obec je pokrytá dostačujícím internetovým připojením, signál mobilních operátorů není ideální. Dostačující signál má pouze Vodafone, u ostatních operátorů je pokrytí signálem horší.

Nakládání s odpady

Obec podporuje třídění odpadů. Nádoby na třídění odpadů jsou rozmístěny na určených místech v obci a zahrnují nádoby na třídění biologického odpadu, papíru, plastů, skla a kovů. Pro biologický odpad lze využít v sezóně i dvou svozových míst. Nebezpečný a objemný odpad je svážen 2x ročně. V obci je umístěn sběrný dvůr firmy Marius Pedersen, kam od 1.1.2016 mohou občané odvážet odpady zdarma (na náklady obce).

Obec aktivně podporuje třídění odpadu a zapojila se v rámci DSO Broumovsko do zkušební testování nového systému sběru odpadů, jehož cílem je maximálně zvýšit množství tříděného odpadu a tím snížit množství vyváženého směsného komunálního odpadu, což povede k nižším nákladům na odvoz směsného komunálního odpadu pro obec i její obyvatele, snížení množství skládek a zlepšení životního prostředí.

Únor 2018 – od roku 2017 obec zajistila občanům žluté popelnice na plast, které mohou mít umístěné přímo u domu a jsou odváženy jednou měsíčně. V době vegetace mohou občané odkládat posekanou trávu do připravených kontejnerů v obci i na Janovičkách.

2.4.2. Dopravní infrastruktura

Obcí prochází silnice III/30327. Obec je typickou protáhlou vsí s jednou hlavní silnicí a množstvím místních komunikací. Technický stav vozovek a mostků je ve špatném stavu, zejména kvůli nadměrné dopravní zátěži.

Únor 2018 – v roce 2016 si obec zadala odborné prohlídky nejvíce frekventovaných mostů. Rozhodla se přednostně opravit most označený č.2 – odbočka z hlavní komunikace na místní směrem na Janovičky. Vykupuje potřebné okolní pozemky, ale k 31.12.2017 zatím nejsou všechny. Zpracovaná je i stavební dokumentace. Vzhledem k tomu, že most je v havarijním stavu, byla zde snížena tonáž na 3,5t.

Další most, který chce obec přednostně opravit, je označený č. 4 – u Schönů. Zastupitelstvo obce schválilo stavbu mostu nového. V současné době se zpracovává projektová dokumentace. Obec připravuje odborné prohlídky všech ostatních mostů, které patří obci.

Silnice se napojuje na hlavní silnici č. 30326 do Broumova.

Železnice obcí neprochází.

Dopravní zátěž obce je navzdory jejímu charakteru poměrně vysoká. Velké traktory a nákladní vozy zvyšují hlukovou zátěž, která je pro obyvatele velmi nepříjemná, a rovněž snižují bezpečnost silničního provozu kvůli častému porušování nejvyšší povolené rychlosti.

2.4.3. Místní komunikace

Technický stav místních komunikací a mostků je špatný. Důvodem je nadměrná dopravní zátěž..

Údržbu a zimní údržbu místních komunikací zajišťuje ze svých zdrojů obec, stejně jako postupné opravy a udržování silnic. Soustavně probíhá jednání s provozovatelem Bioplynové stanice o příspěvku na opravy silnic a mostků.

Parkovací kapacita je dostatečná.

V blízkém okolí obce je celá síť cyklotras a cyklostezek. V budoucnu by se obec ráda zapojila do budování sítě cyklostezek na Broumovsku a v příhraničí s Polskem.

2.4.4. **Dopravní obslužnost** V obci je zajištěna pravidelná autobusová doprava. Obyvatelé obce mohou využívat celkem 6 zastávek.

Autobusové linky jezdí do Broumova a jejich četnost je během celého dne dostatečná (v pracovních dnech 17x denně, ve dnech pracovního volna 5x denně).

2.5. Vybavenost obce

Zdravotnictví

V obci není ordinace lékaře ani žádné jiné lékařské zařízení. Za lékařskou péčí dojíždějí obyvatelé obce do blízkého Broumova, kde jsou dostupné základní ordinace (v rámci polikliniky či soukromé ordinace lékařů) a pohotovosti. Nemocnice v Broumově je vybavena lůžky pro následnou péči a je tu oddělení interny a interní JIP. V Broumově (cca 15 min, 9 km) je i výjezdové pracoviště Rychlé záchranné služby. Nejbližší nemocnice je v Náchodě.

Sociální péče

V obci není zařízení sociální péče ani zařízení, které by zajišťovalo sociální služby. Tyto služby zajišťují instituce v Broumově. Obec pronajímá 16 bytových jednotek, z nichž 4 lze pronajmout jako byty s pečovatelskou službou. Podmínky pro život seniorů v obci jsou dobré. V rámci jídelny mateřské školy je možné si zakoupit obědy. Obec připravuje různé akce, setkání a další kulturní program pro bohatý společenský

život. I z dotazníkového šetření vyplynulo, že senioři pociťují nedostatek v absenci obchodu, ale na druhou stranu mohou využívat poměrně častých dopravních spojů do Broumova.

Kultura a péče o památky

Podmínky pro kulturní aktivity jsou v obci velmi dobré – v obci je Kulturní dům (kde se pořádají plesy, zábavy, oslavy obce apod.), aktivní je Kulturní centrum Heřmánek, které pořádá nejrůznější besedy, výstavy, kreativní kurzy atd. Obyvatelé navíc mohou využívat pro kulturní vyžití zařízení v blízkém Broumově, zejména Městské divadlo, Muzeum, Klášter a další.

Akce pořádané obcí jsou navštěvované, byť i zde dochází k tomu, že se jednotlivých akcí zúčastňují stále stejní lidé a pořádá je většinou obec.

V obci se nachází celá řada kulturních památek (podrobný seznam viz. výše), vč. Kostela všech svatých, Sochy svatého Floriána, Kalvárie u kostela, drobných sakrálních památek. Obec se velice aktivně snaží o renovaci, většinou s dotační podporou státu, a postupně opravuje všechny kulturní památky a drobné stavby na území obou místních částí.

Sport a tělovýchova

Okolí obce skýtá široké možnosti pro sportovní vyžití. V obci je aktivní TJ Sokol Heřmánkovice a jeho fotbalový oddíl, který má k dispozici hřiště se zrekonstruovanými kabinami. V obci je také od roku 2015 aktivní Cykloteam Heřmánkovice. V okolí obce je velké množství cyklostezek a cyklotras a dobré podmínky pro pěší turistiku.

V zimní sezóně mohou občané využívat upravené běžecké trasy, na jejichž údržbu obec přispívá, a ski areál v Janovičkách, kde jsou v provozu dva vleky – pozemek, na kterém ski areál stojí, pronajímá obec za symbolickou cenu.

Pro nejmenší i větší děti nabízí obec vyžití na dětském eko hřišti u Mateřské školy, které mohou využívat i Mateřské a Základní školy v okolních obcích..

Obyvatelé mohou využívat sportovních zařízení v okolí, zejména v Broumově, ale také např. v Meziměstí, kde je v provozu AQA LAND s bohatým zázemím nebo WALZELOVKA, která nabízí celou řadu i neobvyklých sportovních aktivit.

Školství

V obci je fungující Mateřská školka s dostatečnou kapacitou. V rámci MŠ kromě standardní činnosti mají děti doplňkové programy: Logopedickou péči, Solnou jeskyni a program zaměřený na environmentální výchovu Malý zahradníček. Ve školce funguje jídelna, jejíž služby mohou využívat senioři i ostatní obyvatelé obce. U školky je nové eko hřiště zaměřené na environmentální výchovu.

2.6. Životní prostředí

Stav životního prostředí

Druhy pozemků (ha)

	31. 12. 2013
Celková výměra	1 992,72
Zemědělská půda	862,60
Orná půda	618,03
Chmelnice	-
Vinice	-
Zahrada	20,74
Ovocný sad	2,98
Trvalý travní porost	220,85
Nezemědělská půda	1 130,12
Lesní pozemek	1 011,10
Vodní plocha	7,26
Zastavěná plocha a nádvoří	15,37
Ostatní plocha	96,39

ÚNOR 2018 - v roce 2017 byla ukončena komplexní pozemková úprava. Občanům, u kterých došlo ke změně výměry, byly vystaveny nové listy vlastnictví. Dokončení všech staveb , které komplexní pozemková úprava zahrnuje, se plánuje na rok 2020.

Heřmánkovice leží v údolí Heřmánkovického potoka – částečně záplavové území, kdy hrozí nebezpečí splachů ornice z okolních svahů.

Kvalita ovzduší byla dlouhodobě velice dobrá. Provoz Bioplynové stanice v katastru obce má nepříznivý vliv. Obyvatelé Heřmánkovic bohužel trpí zápachem, který prochází celým údolím. Vyšší úroveň nákladní dopravy též nepříznivě ovlivňuje hlučnost, prašnost a bezpečnost silničního provozu. Obec má fungující systém likvidace komunálního odpadu, na území obce se nenachází žádné černé skládky.

Obec má zpracovaný územní plán, schválený v roce 2011.

Únor 2018 - nový územní plán obce bude dokončen a schválen v roce 2018

Ochrana životního prostředí

Obec leží na území Chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Ochranu CHKO řídí Správa CHKO Broumovsko, pobočka Agentury ochrany přírody a krajiny. Posláním

Správy CHKO je nalézání rovnováhy mezi přírodou, osídlením a hospodařením tak, aby byla podporována biodiverzita v území (bohatství biotopů a druhů a jejich vzájemné vazby) a umožněn jeho promyšlený rozvoj.

V praxi to znamená vliv na jakékoliv investiční a rozvojové projekty v obci. Obec musí při své činnosti brát ohled na pravidla ochrany CHKO, vyjednávat při plánování investičních projektů. Vliv ochranářů je patrný např. ve výsledné realizaci. Zásady ochrany životního prostředí, na něž musí brát město zřetel, jsou následující:

Základní ochranné podmínky chráněných krajinných oblastí (§ 26 zákona č. 114/1992 Sb.)

Na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno

- zneškodňovat odpady mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody
- tábořit a rozdělávat ohně mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody
- vjíždět a setrvávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vjezdu a setrvávání vozidel orgánů státní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu a zdravotní a veterinární službu
- povolovat nebo uskutečňovat záměrné rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů
- používat otrávených návnad při výkonu práva myslivosti
- stavět nové dálnice, sídelní útvary a plavební kanály
- pořádat automobilové a motocyklové soutěže
- provádět chemický posyp cest
- měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany chráněné krajinné oblasti

Na území první zóny chráněné krajinné oblasti je dále zakázáno

- umisťovat a povolovat nové stavby
- povolovat a měnit využití území
- měnit současnou skladbu a plochy kultur, nevyplývá-li změna z plánu péče o chráněnou krajinnou oblast
- hnojit pozemky, používat kejdu, silážní šťávy a ostatní tekuté odpady
- těžit nerosty a humolity

Na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti je dále zakázáno

- hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu
- zavádět intenzivní chovy zvířete, například obory, farmové chovy, bažantnice

- pořádat soutěže na jízdách kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody

Zónování CHKO Broumovsko

Území chráněných krajinných oblastí se člení do tří nebo čtyř zón. Zóny slouží k bližšímu určení způsobu ochrany přírody a tedy i odpovídajícímu omezení hospodářského využívání. První zóna má nejpřísnější režim ochrany. Podrobnější režim zón ochrany přírody chráněných krajinných oblastí upravuje právní předpis, kterým se příslušná CHKO vyhláší. Vymezení a změny jednotlivých zón ochrany přírody stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou. Zonace CHKO Broumovsko je součástí Vyhlášky o zřízení CHKO č. 157/91 Sb. Podle ní se území CHKO člení do čtyř zón.

- Zastoupení zón v CHKO Broumovsko

Zóna Platná zonace (%) Návrh (%)

I.	8,5	10,5
II.	14	21,5
III.	61,5	64
IV.	16	4

- První zóna (přírodní, jádrová) o rozloze 35 km² zahrnuje nejcennější přírodní a přírodě blízké ekosystémy skalních oblastí (chráněné většinou ještě formou maloplošného zvláště chráněného území - národní přírodní rezervace, přírodní rezervace

a přírodní památky) lesní porosty s přírodě blízkou druhovou skladbou a některé lokality druhově bohatých luk a mokřin . Pokrývá 8,5 % území. Veškerá činnost v I. zóně musí být podle zákona podřízena přísnému ochrannému režimu, je tu např. zakázána výstavba, změna vodního režimu, těžba nerostů aj. (viz § 26 zákona o ochraně přírody a krajiny). Území prvních zón zahrnuje nejcennější části území, zejména oblasti maloplošných chráněných území (Adršpašsko-teplické skály, Broumovské stěny, Ostaš, Kočičí skály, Křížový vrch a Borek) a další drobnější fragmenty přirozených společenstev v částech lesa s dochovanou přírodě blízkou druhovou skladbou (Lachovská Hejda, Dlouhý a Rohový vrch v Adršpachu, Pušvíza), popř. nejvýznamnější luční lokality s výskytem zvláště chráněných druhů (mokřadní louky v Řeřišném aj.).

- Druhá zóna (přírodě blízká ochranná) o rozloze 57,4 km² slouží jako ochranná zóna eliminující negativní vlivy okolního území na zónu první. Rozlohou tvoří 14 %

území CHKO Broumovsko. Plocha II. zóny je tvořena převážně přírodě blízkými lesními společenstvy a vícedruhovými loukami, v současné době o výměře přibližně 270 ha. Ve II. zóně je zakázáno hospodařit způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, které by mohly způsobit nevratné změny v biologické rozmanitosti a funkci ekosystémů a nebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy. Dále je zakázáno zavádět intenzivní chovy zvířete (např. obory, farmové chovy a bažantnice) a pořádat soutěže na jízdách kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem Správy CHKO. Druhá zóna je vymezena jednak jako „nárazníkové území“ v okolí prvních zón (úpatí Broumovských stěn, masív Ostaše), popř. tam, kde se dochovaly souvislejší celky lesa s vyšším zastoupením dřevin přirozené druhové skladby v územích s dalšími geomorfologickými jevy (Javoří hory, Machovský Bor, Kozínek, Stárkovské stráně, Maršovské údolí, Adršpašská Hejda, Verněřovická stráž apod.).

- Třetí zóna (kulturně - krajinná) je tvořena převážně monokulturními lesy a mozaikou luk, pastvin a polí s bohatou mimolesní zelení, s rozptýlenou zástavbou a malými sídly. III. zóna o rozloze 252 km² zaujímá 61,5 % území CHKO Broumovsko a nemá podle zákona žádné zvláštní ochranné podmínky (platí v ní základní ochranné podmínky pro CHKO). Třetí zóna zahrnuje zbylé části harmonicky utvářeného území včetně obcí a orné půdy. Jedná se často o území s významnými krajinařskými hodnotami, které však, až na malé enklávy, není tolik významné z hlediska zachování biodiverzity a zvláště chráněných druhů. Jedná se zejména o zbývající části Polické vrchoviny a hřeben Jestřebích hor.

- IV. zóna o rozloze 65,6 km² zaujímá 16 % území CHKO Broumovsko a tvoří ji souvisle zastavěná území měst a intenzivně obdělávaná orná půda v okolí Broumova. Do čtvrté zóny CHKO Broumovsko byla zahrnuta území člověkem nejvíce pozměněná, kde jsou přírodní poměry zásadně negativně ovlivněny, zejména zástavbou a intenzivním zemědělstvím. Jedná se o velké souvislé bloky zemědělské půdy v Broumovské kotlině a aglomeraci města Broumova. I toto území je však z velké části významné z hlediska dochování tradičního krajinného rázu – unikátní skupina broumovských barokních kostelů, tradiční zástavba v obcích - broumovské zděné statky (např. vesnická památková rezervace v obci Křínice apod.).

Výhledově je počítáno s úpravou této prvotní zonace dané Vyhláškou o zřízení CHKO tak, aby byly více zohledněny jednak významné krajinařské hodnoty území, nově zjištěné lokality s vysokými přírodovědnými hodnotami, ale na druhou stranu i umožněn administrativně jednodušší rozvoj měst a obcí.

Mapa zonace CHKO Broumovsko byla schválena vyhláškou MŽP ČR č. 157/1991 Sb..

2.7. Správa obce

2.7.1. Obecní úřad a kompetence obce

Obec **Heřmánkovice** (dále jen obec) má dlouholetou tradici a její činnost se řídí zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích, v plném znění. Obec byla zřízena ze zákona . 367/1990 sb. o obcích (obecní zřízení) jako územně samosprávný orgán.

Obec:

- je základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce
  - je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu
  - vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající
  - pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem, vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech
- Obec spravuje své záležitosti v samostatné působnosti. Přitom se řídí zákony a právními předpisy (obecně závaznými vyhláškami) vydanými na základě příslušných zákonů. Obec vykonává státní správu v rozsahu stanoveném zákonem v přenesené působnosti. Přitom se řídí zákony, právními předpisy vydanými na základě zákonů, usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů.

V současné době má obec 5 stálých zaměstnanců. Pravidelně využívá i zaměstnance přidělené z Úřadu práce, v sezóně, od března do října, zaměstnává úřad 4 osoby.

Únor 2018 - od 1.1.2018 zaměstnává obec 6 stálých zaměstnanců.

Obec má jednu organizaci zřízenou obcí, a to je Mateřská škola Heřmánkovice, příspěvková organizace. Mateřská škola má v obci dlouhou historii a sídlí v modernizované a rekonstruované budově, kterou sdílí s Kulturním centrem Heřmánek a Obecní knihovnou. V MŠ jsou děti zapojeny kromě standardních činností do tří doprovodných programů (Logopedická péče, Solná jeskyňka a Malý zahradníček, což je program environmentální výchovy). V MŠ funguje i jídelna, která též nabízí obědy obyvatelům obce, hlavně seniorům. V roce 2015 bylo v blízkosti školy zřízeno dětské environmentální hřiště s venkovní učebnou a řadou vzdělávacích prvků.

2.7.2. Hospodaření a majetek obce Obec dlouhodobě hospodaří

s vyrovnaným rozpočtem, a vzhledem k velikosti svého rozpočtu

pečlivě plánuje výdaje a investice. Téměř všechny investice se snaží

realizovat s přispěním dotačních prostředků, které v období uplynulých

5 let činily téměř 4 mil. Kč:

Rok realizace	Projekt	Dotace
2014	Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci Heřmánkovice	188 755 Kč
2013	Automatizace obecní knihovny Heřmánkovice	28 000 Kč
2012	Ekologický školka – energetické úspory a přechod na ekologické vytápění v Mš Heřmánkovice	1 574 817 Kč
	Oprava hřbitovní zdi 2. Část	97 000 Kč
	Víceúčelové kulturní centrum Heřmánkovice	859 817 Kč
	Rozvoj infrastruktury v oblasti vodního hospodářství - projekt Kanalizace	250 000 Kč
	Rozvoj infrastruktury v oblasti vodního hospodářství - projekt Kanalizace	250 000 Kč

Finanční majetek obce k 31.12.2014:

- Cenné papíry: 2 342 000 Kč
- Bankovní účty: 1 390 809 Kč
- Pohledávky: 350 000 Kč (dlouhodobé) a 116 174 Kč (krátkodobé)

Únor 2018 - finanční majetek obce k 31.12.2017

Cenné papíry 50 007,-- bankovní účty 3 161 758,-- pohledávky 170 000,--

Nemovitý majetek obce:

Bytové domy č.p. 273 a č.p.287. 16 bytových jednotek obec pronajímá. Z toho jsou 4 byty s možností tzv. pečovatelské služby.

Budovy občanské vybavenosti - budova obecního úřadu s úřadovnou České pošty, budova Mateřské školy s kulturním centrem Heřmáněk a kuchyní, Kulturní dům .

Únor 2018 – od 1.1.2017 zajišťuje v obci poštovní služby Pošta Partner, která je ve vlastnictví obce.

Všechny domy jsou ve velmi dobrém stavu, bytový dům č.p.273 je po celkové rekonstrukci, dům č.p.287 v současné době rekonstrukcí prochází. Všechny domy jsou napojeny na ČOV případně na septik (kabiny TJ Sokol). Hasičská zbrojnice na své využití ještě čeká, pravděpodobně bude zázemím pro zaměstnance VPP, garáží, dílnou a šatnou. Ostatní budovy občanské vybavenosti jsou ve velmi dobrém stavu, celkově zrekonstruované.

Únor 2018 - v roce 2017 byla dokončena rekonstrukce všech bytů v čp. 287. Jednalo se o velmi finančně nákladnou záležitost, v současné době se připravuje dokumentace k obnově fasády. Obec v roce 2016 zakoupila velmi zchátralý dům čp 286 , který je ale svojí architekturou velmi zajímavý. V loňském roce byla opravena střecha a zaveden elektrický proud. Obec má zpracovanou studii na možné bytové využití. S ohledem na velkou finanční zátěž bude realizace trvat několik let. Bývalá hasičská zbrojnice již slouží jako technické zázemí a v letošním roce dojde k vybudování úplného zázemí pro pracovníky technických služeb.

Dále obec vlastní chodníky a místní komunikace, chodníky jsou nové, komunikace jsou ve velmi špatném stavu. Veřejné osvětlení je také postupně modernizováno, v současné době jsou práce asi v polovině.

Únor 2018 - v roce 2017 bylo rekonstruováno veřejné osvětlení na Janovičkách.

Obec vlastní Místní rozhlas a Integrovaný záchranný systém s povodňovými čidly.

Dále má obec v majetku 6 x Autobusové zastávky, kiosek, protipožární vodní nádrž, vážní domek + mostní váha, 2 Dětská hřiště, 9 soch – sakrálních památek -všechny v dobrém stavu vesměs po opravě a 10 mostků přes potok k více či méně obývaným domům. 1 po celkové rekonstrukci, ostatní na svou opravu čekají, jsou v špatném stavu.

Viz . 2.4.2.

2.7.3. Bezpečnost

Obec Heřmánkovice má vyhotovený krizový i povodňový plán.

Rizika živelních pohrom, především povodní, řeší zpracovaný povodňový plán. Předcházení riziku spočívá především v kontrole toku potoka v součinnosti s jeho správcem a odborem životního prostředí v Broumově.

DSO Broumovsko vybudoval na celém svém území varovný systém ochrany před povodněmi, který byl obcím v r. 2015 předán do majetku. Jeho součástí jsou hlásiče, které jsou napojeny na centrální systém ochrany obyvatelstva, je možné jej využívat jako místní rozhlas, hlášení místních ohrožení atd.

Míra kriminality v obci je velice nízká a obec sama je velice aktivní. Obec má smlouvu o spolupráci s Městskou policií Broumov. V rámci prevence kriminality podporuje dětské volnočasové aktivity jak přímo v obci (TJ Sokol Heřmánkovice, Cykloteam Heřmánkovice, organizování různých akcí obcí či Kulturním centrem Heřmánek), tak i mimo obec v blízkém okolí (zejména finanční podpora: APRB, SDMB, Lyžařský a snowboardový klub Broumov, Hudební škola Broumov či Ulita Broumov).

2.7.4. Vnější vztahy a vazby

Obec je aktivním členem Dobrovolného svazku obcí DSO Broumovsko, dále MAS (Místní akční skupiny Broumovsko). Ze zapojení do svazků obec profituje, dostává se tak k realizaci větších projektů, na které by sama neměla dostatek financí. Současně využívá synergického efektu propagace a společné komunikace a získávání nových návštěvníků oblasti. Prostřednictvím MAS Broumovsko i DSO Broumovsko také může čerpat dotační podporu na nejrůznější investiční a rozvojové projekty. Členství v místních sdruženích je velice důležité pro koordinaci a plánování rozvoje celé oblasti.

Únor 2018 - od března 2015 má obec Smlouvu s Hasiči Jetřichov o sdružení finančních prostředků. Na základě této smlouvy hasiči poskytují obci potřebnou technickou pomoc a obec se podílí na nákladech této organizace.

3. Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření bylo provedeno v rámci zpracování plánu rozvoje obce Heřmánkovice. V rámci šetření byli osloveni všichni obyvatelé obce, včetně jeho místních částí, podnikatelské subjekty a zájmové skupiny.

V současné době má obec 493 obyvatel v celkem dvou částech – Heřmánkovice a Janovičky. Janovičky jsou převážně rekreační oblastí s velkým podílem chatařů. Dotazníky byly distribuovány mezi obyvatele ve fyzické podobě a současně byly přístupné na www stránkách obce.

Únor 2018 - k 1.1.2018 má obec 497 obyvatel

Celkem se vrátilo 29 dotazníků (22 od obyvatel Heřmánkovic + 7 z Janoviček). Návratnost se tak pohybuje kolem 6%. Obvykle představuje jeden dotazník stanovisko celé domácnosti, což při průměrném počtu 3 osob na domácnost představuje cca 35% obyvatel. Návratnost je tak spíše průměrná, nikoliv špatná či malá, a svědčí o tom, že obyvatelé jsou poměrně aktivní a chtějí se zapojit do plánování rozvoje obce.

V dotazníku byla zjišťována spokojenost se současným životem v obci, zohledněny byly různé oblasti života a dotazovaní měli identifikovat největší klady a zápory obce. Současně dostali možnost vyjádřit se k tomu, jaké služby jim v obci nejvíce chybí. Součástí dotazníku byl průzkum spokojenosti v oblasti společenského setkávání, určení investičních priorit a směr rozvoje obce, stejně jako zpětná vazba úřadu o účinnosti a efektivnosti www stránek jako informačního kanálu. Závěrečná část dotazníku je věnována demografickým údajům. Respondenti dostali také možnost napsat jakoukoliv připomínku, námět či vzkaz vedení obce.

Výsledky dotazníkového šetření jsou přílohou plánu rozvoje obce, zde uvádíme několik zajímavých údajů:

Naprosto kladné hodnocení svědčí o tom, že obyvatelé jsou se životem v obci spokojeni. Všichni odpovídali kladně, 31% obyvatel zvolilo odpověď velmi dobře, což je nadprůměrná hodnota. Vedení obce tak může být spokojené.

Výsledky jsou odrazem geografického umístění obce v broumovském výběžku. Místní si cení blízkosti nádherné přírody, příznivého životního prostředí a klidného života, který jim poskytuje obec, umístěná v blízkosti většího města a zároveň ukrytá v údolí mezi horami, neprůjezdná. Oceňují též parametry, které ovlivňují kvalitu života, jako je dopravní dostupnost či kulturní a společenský život.

Mezi největší problémy řadí obyvatelé na první místo nedostatek či špatnou dostupnost obchodů a služeb, což je vidět i na další otázce, kdy nejvíce postrádají

právě obchod. Nedostatek pracovních příležitostí je evergreen obcí v této oblasti, hospodářsky slabém regionu, který se dlouhodobě potýká s úpadkem tradičních průmyslových odvětví, utlumením zemědělství a vyšší nezaměstnaností. Poněkud překvapivé je špatné hodnocení nezájmu lidí o obec a špatné vztahy mezi lidmi – zároveň to ale může být odrazový můstek pro vedení obce a jednou z klíčových oblastí při plánování dalších aktivit a rozvoje.

Jako velký problém se ukazuje bioplynová stanice, což se táhne celým dotazníkovým šetřením. Vybudování a fungování stanice je rozhodně velkým problémem. Z dotazníků je také ale patrné, že obyvatelé nemají dostatečné informace o této problematice, ať již jde o výstavbu stanice, současnou situaci a práci současného vedení obce, které se aktivně snaží celou situaci řešit. V rámci vyhodnocení dotazníků doporučujeme věnovat se tomuto problému a informovat obyvatelé obce o současné situaci, vývoji jednání a dalších krocích, které vedení obce v této záležitosti podniká.

Přes polovinu dotazovaných vidí mezilidské vztahy v obci jako dobré. Celkem 38% hodnotí však úroveň mezilidských vztahů negativně a 14% je vidí vysloveně jako špatné. Vzhledem k bohatému společenskému a kulturnímu životu v obci je to poměrně překvapivý výsledek. Příčinou může být i to, že na pořádané akce chodí stálá úzká skupina lidí. Určitou roli zde hraje jistě i dost velký podíl chatařů, kteří mohou vidět situaci jinak než trvale bydlící obyvatelé.

V otázce rozdělení finančních prostředků do investic by respondenti nejvíce prostředků do opravy komunikací, zřejmě jako odpověď na jejich zhoršující se stav. Velká část investic by připadla do zlepšení komfortu života v obci, na zřízení dalších provozoven obchodu a služeb a kulturní, společenské a sportovní aktivity. Třetí skupinou v pořadí je péče o prostředí v obci a opravy památek.

Mezi dalšími tipy na rozvojové projekty bylo nejčastěji zmíněno koupaliště a dětské hřiště a výstavba kanalizace.

4. SWOT analýza

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> -Nádherná příroda a atraktivní turistické cíle. -Dobrá dostupnost větších měst (Broumov). -Atraktivní turistická oblast Broumovska i příhraničí. -Turistická infrastruktura v dostačujícím množství. -Bohatý společenský a kulturní život. -Aktivní obyvatelé se zájmem o dění v obci. -Neprůjezdná obec. -Dlouhodobě stabilní počet obyvatel. -Dobré podmínky pro rozvoj cestovního ruchu v Janovičkách. -Dobrá občanská vybavenost odpovídající velikosti a geografické poloze obce. -Péče o obecní majetek a vzhled obce. 	S	<p>W</p> <p style="text-align: right;">Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> -Hospodářsky slabý region -Provoz Bioplynové stanice, která má svou činností negativní dopad na obec, zejména v oblasti dopravního zatížení a bezpečnosti.. -Absence obchodů a služeb. -Hodnocení vztahů v obci jako spíše špatných až špatných. -Rozpočet, který neumožňuje realizovat velké projekty a nutí pečlivě plánovat.
<p>Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> -Realizace projektů na rozvoj cestovního ruchu. -Spolupráce s okolními obcemi v rámci sdružení a svazků na společném rozvoji. -Využívání dotačních prostředků k realizaci rozvojových projektů. -Posilování sounáležitosti lidí. -Další zvelebování vzhledu obce, renovace obecního majetku. -Udržení počtu obyvatel a jeho růst. -Realizace projektů pro zvýšení kvality života obyvatel (seniorů, rodin s malými dětmi apod.) 	O	<p>T</p> <p style="text-align: right;">Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> -Odliv obyvatel. -Problémy s financováním rozvojových projektů a při čerpání dotace.

5. Strategická část – východiska

Základním východiskem strategického plánu je zajistit obyvatelstvu obce spokojený a kvalitní život tak, aby mladí neodcházeli a zůstávali bydlet ve vsi. Cílem je tedy udržet a ideálně zvýšit počet obyvatel. Hlavním nástrojem pro trvalou spokojenost je aktivní společenský, sportovní a kulturní život v obci, vysoká sounáležitost obyvatel a zajištění stávajících prvků občanské vybavenosti (zejména mateřská školka, pošta, dobrá dopravní dostupnost a četná frekvence autobusových spojů).

Hlavní silné stránky obce tvoří hlavně aktivní obyvatelstvo, bohatý společenský život a občanská vybavenost na odpovídající úrovni. Ve výčtu silných stránek musíme též vyzvednout ohromný turistický potenciál oblasti Janoviček s dostatečnou turistickou infrastrukturou, kulturní památky v obci i okolí obce protkané turistickými cestami a cyklostezkami. Cestovní ruch je hlavním odvětvím, které má velký vliv na celou oblast a samozřejmě i pro Heřmánkovice je velice důležitý. Proto bude část plánu věnována právě rozvoji turistického ruchu.

Za hlavní slabé stránky považujeme absence obchodů a služeb, což byla velice často zmiňovaná problematika v provedeném dotazníkovém šetření, a přítomnost Bioplynové stanice. Právě přítomnost bioplynové stanice může být překážkou pro příchod nových obyvatel do vsi .

Obec může využít celou řadu příležitostí k rozvoji cestovního ruchu, budovat další atraktivitu cestovního ruchu v oblíbené oblasti Janoviček, vytvářet další projekty meziobecní spolupráce a tím podnítit další růst cestovního ruchu.

Největší hrozbou je jednoznačně bioplynová stanice, která negativně ovlivňuje život v obci a může být důvodem odlivu obyvatel a samozřejmě může být i překážkou k nastěhování.

Strategická vize

Heřmánkovice jsou místem, kde se dobře žije a kde to doopravdy žije.

Heřmánkovice jako místo pro kvalitní život, kde mají obyvatelé k dispozici základní prvky občanské vybavenosti a snadný přístup k potřebným zařízením v okolí.

Heřmánkovice jako hezké místo k bydlení, upravená a čistá obec s renovovanými budovami a obklopená úžasnou přírodou.

Heřmánkovice, kde jsou dobré podmínky pro sportovní vyžití a společenský a kulturní život.

Heřmánkovice jako vesnice, ve které to doopravdy žije, lidé se pravidelně setkávají, účastní se společných akcí, sdílí spolu radosti i starosti.

Heřmánkovice – místo, odkud se lidem prostě nechce a rádi se tam vracejí.

Globální cíl

Vytvářet podmínky a prostředí pro spokojený život obyvatel, pro aktivní společenský a kulturní život a pro posilování sounáležitosti.

6. Cíle

Plán rozvoje obce Heřmánkovice má pro období 2015 – 2025 stanoveny následující strategické cíle:

1. Udržení a obnova obecního majetku, péče o upravený a čistý vzhled obce.
2. Podpora podnikání s důrazem na rozvoj cestovního ruchu s cílem vytvoření nových atraktivit cestovního ruchu (min. 3).
3. Posilování sounáležitosti a pospolitosti obyvatel obce
4. Udržení počtu obyvatel či jeho zvýšením vytvářením podmínek pro vysokou kvalitu života.

7. Cíle, opatření, aktivity

Cíl 1. Udržení a obnova obecního majetku, péče o upravený a čistý vzhled obce.

Popis: Obec soustavně pracuje na renovaci a obnově obecního majetku. Upravený vzhled a péče o obecní zeleň je velmi důležitá. Vzhled obce má velký vliv na spokojenost obyvatel. Současně udržování obecního majetku poskytuje zázemí pro nové projekty a aktivity.

Opatření A) Zachování vysoké kvality životního prostředí

Aktivity:

a. Kontrola a likvidace případných černých skládek a předcházení jejich vzniku, podpořeno prostřednictvím možnosti ukládání do sběrného dvora pro obyvatele zdarma (na náklady obce)

b. Podpora výstavby domovních a skupinových čističek odpadních vod.

c. Ochrana vodního toku Heřmánkovický potok (ve spolupráci s vlastníkem LČR)

d. Soustavná péče o obecní lesy.

e. Ochrana zdrojů pitné vody.

	f. Zkvalitnění a vyšší efektivita systému sběru komunálního odpadu.
Opatření B) Obnova a renovace majetku obce.	
Aktivity:	a. Průběžné opravy a údržba bytových domů č.p. 287, 273 a 215, které jsou ve vlastnictví obce. Únor 2018 – dále budovu čp. 286 , budovu technických služeb, kulturní dům čp. 289, mateřskou školu čp. 263
	b. Péče o plochy a zeleň v majetku obce.
	c. Rozšiřování a postupná rekonstrukce systému veřejného osvětlení. ci. Únor 2018 - 2017 dokončena rekonstrukce veřejného osvětlení na Janovičkách
	dNákup a rekonstrukce brownfieldů v katastrálním území obce a jejich renovace.
Opatření C) Renovace a údržba technické a dopravní infrastruktury	
Aktivity:	a.Zvyšování bezpečnosti na silnicích pro chodce (rozšíření chodníků).

	b. Zatrubení příkopů (rozšíření komunikace, omezení znečišťování)
	b. Rekonstrukce místních komunikací a mostků.
Opatření D) Řešení problémů vzniklých provozem Bioplynové stanice	
Aktivity	a. Jednání s provozovatelem Bioplynové stanice o finančním příspěvku na rekonstrukci zničených komunikací a mostků..
	b. Řešení dopravní situace, omezení rychlosti a její dodržování, hledání alternativních cest a tras.

Cíl 2. Podpora podnikání s důrazem na rozvoj cestovního ruchu s cílem vytvoření nových atraktivit cestovního ruchu (min. 3).

Popis: Vyšší nezaměstnanost a nedostatek pracovních příležitostí jsou problémem nikoliv jen v obci, ale i v celé oblasti. Obec leží v těsném sousedství města Broumova, kam za prací dojíždí velká část obyvatel. Nejdůležitějším hospodářským odvětvím v obci je bezesporu cestovní ruch, který je z naprosté většiny soustředěn do místní části Janovičky. Obec bude podporovat růst cestovního ruchu (a tím i zaměstnanost a příliv peněz do obce) vytvářením nových atraktivit cestovního ruchu a tvorbou nových projektů v rámci meziobecní a příhraniční spolupráce. Současně musí být kladen důraz i na podporu ostatního podnikání v obci, soustavnou komunikaci a podporu se stávajícími podnikatelskými subjekty.

Opatření A) Podpora zaměstnanosti a podnikání

Aktivity:

a. Zachování dosavadní četnosti autobusových spojů a důsledné kontrolování veškerých plánovaných změn jízdních řádů, prosazování potřeb občanů.

b. Podpora podnikání a drobného podnikání v obci, informační servis o vyhlašovaných titulech, pomoc při získávání dotací, podpora vzniku nových podnikatelů.

Opatření B) Rozvoj cestovního ruchu

Aktivity:

a. Výstavba a údržba turistických tras a cyklotras.

b. Doplnění turistických tras a cyklostezek v okolí obce odpočinkovými místy, které poskytnou prostor k zastavení a odpočinku a přitáhnou pozornost k návštěvě obce. Odpočinková místa budou vybavena mapou okolí s vyznačením zajímavostí a eventuálně i herními prvky pro děti.

c. Oprava kulturních památek v obci, drobných sakrálních staveb a hřbitovní zdi a původních náhrobků. Obec bude pokračovat v záměru kompletní rekonstrukce uvedených staveb.

	<p>d. Renovovat vodní nádrž a vybudovat přírodní vodní plochu na rozhraní území místních částí Janovičky a Heřmánkovice. Únor 2018 – zastupitelstvo schválilo nájemní smlouvu BCB Broumov na celý areál</p>
	<p>e. Vybudování rozhledny v katastru obce jako nové dominanty. Rozhledna by mohla být vybudována s podporou provozovatelů signálů mobilních telefonů nebo s partnerem v rámci státem podporovaného budování sítě vysokorychlostního internetu.</p>
	<p>b. Spolupráce s místními podnikateli – vytvoření pracovní skupiny, jejímž cílem bude společná komunikace a vzájemná podpora, např. v oblasti rozvoje cestovního ruchu a propagace obce (jednotné sdělení, přičemž každá strana využívá svých charakteristických kanálů), pravidelné diskuse nad novými záměry, plánování nových atraktivit a zařízení cestovního ruchu tak, aby se vzájemně doplňovaly a nekonkurovaly si.</p>
<p>Opatření C) Rozvoj cestovního ruchu a oblasti prostřednictvím projektů meziobecní a příhraniční spolupráce, DSO či MAS.</p>	
<p>Aktivity:</p>	<p>a. Využít synergie ve společné propagaci a komunikaci – infomateriály, mapy, internetové prezentace, oslovení v rámci veletrhů cestovního ruchu – k propagaci příhraničí, Broumovska a obce jako takové.</p>
	<p>b. Využití sítě budovaných cyklostezek v oblasti a vytvořit podmínky pro využití trendů poslední doby – elektrokol. Elektrokola získávají čím dál větší popularitu a díky jejich nenáročnosti a délce dojezdu umožňují sportovní zážitek velice široké skupině lidí (ideální je např. pro seniory). Vybudováním dostatečné sítě dobíjecích stanic si budou moci turisté prohlédnout za jediný den velice velkou oblast a povede to k větší známosti regionu a obce a v důsledku k vyšší návštěvnosti. Dobíjecí stanice by měly být v místech, kde je možné nechat kolo dobít a zatím např. navštívit rozhlednu, muzeum, restauraci apod. Dobíjecí stanice mohou být různé veliké, nabízet možnost přímo rovnou výměnu kola za čerstvě dobité nebo dobíjecí stanici, mohou být energeticky soběstačné a tak budované téměř kdekoliv. Vhodným rozmístěním stanic může být pokryta celá oblast polského příhraničí, Broumovska, Krkonoš i Podkrkonoší.</p>

	<p>c. Oblastní Karta hosta – v rámci regionu (nejenom Broumovsko, ale i polské příhraničí) vytvořit systém v duchu Karty hosta – pro návštěvníka slevy a výhody v celé oblasti, v rámci zapojených obcí i podnikatelů (slevy na vstupné, cestovné, zvýhodněné podmínky apod. Cílem je návštěvníkům ukázat vše, co region nabízí tak, aby z toho všechny obce profitovaly.</p>
--	---

Cíl 4. Posilování sounáležitosti a pospolitosti obyvatel obce

Popis: Lidé jsou pro obec tím nejdůležitějším. A pro rozvoj obce je nejvyšší prioritou, aby obyvatelé neodcházeli a zůstávali v obci. Jedním z neúčinnějších nástrojů pro podporu spokojenosti obyvatel je aktivní společenský a kulturní život, který podporuje sounáležitost obyvatel. Proto se obec bude soustředit na rozvoj volnočasových aktivit a podporu kulturních, sportovních a společenských aktivit v obci.

Opatření A) Organizace společenských, sportovních a kulturních akcí

Aktivita:

a. Organizace tradičních akcí místního významu, jako jsou sportovní akce (Memoriál Tondy Krále), akce pro děti, společenské akce, které se konají po celý rok.

b. Podpora a účast na tradičních akcích pořádaných v okolí a v regionu (Za poklady Broumovska, Malé letní dovádění, Rallye Sudety, soutěže psích spřežení, cyklozávod Okolo Broumova).

	<p>c. Oslavy jubilentů, vítání občánků – udržet tradici návštěv a společenských setkání.</p>
	<p>d. Vybudování a pronájem prostor pro vlastní oslavy a akce obyvatel obce v prostorách hasičské zbrojnice, kde je v patře byt, který bude k těmto účelům pronajímán. Může též sloužit jako klubovna a zázemí stávajících či nových spolků.</p>
<p>Opatření B) Informovanost obyvatel o dění v obci.</p>	
<p>Aktivity:</p>	<p>a. Udržení a rozvoj stávajících komunikačních kanálů: vydávání obecního starostenského občasníku Heřmánek, využití www stránek jako aktivního komunikačního kanálu, vývěsky.</p>
	<p>b. Vedení obecní kroniky a fotografické kroniky obce.</p>
	<p>c. Nové komunikační kanály s občany: zavedení informačních sms. Do systému info sms se mohou zapojit všichni občané po přihlášení a registraci čísla mobilního telefonu. Info sms lze využít pro informování o plánovaných a mimořádných událostech (odstávky, sběr odpadu), stejně jako o plánovaných akcích (pozdávky, oznámení). V dnešní době jsou mobilní telefony nedílnou součástí života a sms si zpravidla přečte každý, takže informační zásah je téměř 100%.</p>
<p>Opatření C) Spolky a zájmové organizace</p>	

Aktivity:	a. Podpora vzniku nových spolků a zájmových sdružení, např. Klub důchodců, Spolek žen apod., prostřednictvím finančního příspěvku na činnost, poskytnutí zázemí. Obec může aktivně iniciovat vznik spolku cílenou výzvou občanům nebo vlastním návrhem (např. Klub přátel společenských her, Karetní spolek apod.)
	b. Inicializace a podpora vzniku spolku či sdružení pro děti a mládež – všestranné, sportovní i vzdělávací aktivity, hry, pobyt v přírodě.

Cíl 4. Udržení počtu obyvatel či jeho zvýšení vytvářením podmínek pro vysokou kvalitu života.

Popis: Prioritou obce je mít spokojené obyvatelstvo, a dalším nástrojem, jak toho dosáhnout, je zajistit dostatečnou kvalitu života, a to prostřednictvím obnovy a rozvoje občanské vybavenosti, poskytování potřebných služeb.

Opatření A) Školství a sociální péče

Aktivity:	a. Udržení Mateřské školy a využití jejího vybavení pro další služby občanům (vaření obědů a jejich rozvoz).
	b. Poskytování pomoci a využití obecního vozidla pro imobilní občany (lékař, léky, služby).

Opatření B) Služby a obchod

Aktivity:

a. Udržení poštovních služeb v obci. **Únor 2018** – od 1.1.2017 je v obci Pošta Partner, která zajišťuje běžné poštovní služby

b. Podpora dostupnosti obchodu, buď formou podpory a zvýhodnění pro nově vzniklý obchod, nebo např. jednáním o zajíždění pojízdné prodejny v pravidelných termínech (smíšené, specializované, jako je např. pojízdná masna, prodej ovoce a zeleniny, farmářské produkty apod.). Informace o návštěvách by mohly být sdíleny prostřednictvím info sms kanálu a dalších komunikačních kanálech.

c. Kurz on-line vzdělávání a asistovaný nákup. V rámci služeb knihovny budou probíhat kurzy zaměřené na online nakupování, které dnes již téměř ve všech oblastech nahradí klasické obchody. Starší lidé a senioři nezdávka počítač nepoužívají, a i když ano, z online nakupování mají strach. Pořádání vzdělávacích kurzů by je mohlo strachu zbavit. V rámci služeb knihovny by mohl probíhat asistovaný online nákup, tedy pomoc při nákupu, objednání apod. Zboží může být doručováno do knihovny či na úřad a poté distribuováno mezi lidi.

Opatření C) Sport a kultura

Aktivity:

a. Podpora činnosti spolků a sportovních klubů v obci (TJ Sokol, CykloTEAM, Kulturní klub Heřmánek). **Únor 2018** – obec dále podporuje mladou judistku

b. Budování zázemí pro činnost spolků a klubů.

Opatření D) Výstavba nových RD

Aktivity	a. Prodej pozemků pro výstavbu RD, které obec vlastní a motivace k výstavbě nových rodinných domků a přihlášení k trvalému pobytu.
	b. Nákup a renovace brownfields a příprava pro bydlení.

8. Podpora realizace

Za realizaci programu bude zodpovědný starosta/starostka obce, jež může dále dle svých kompetencí přiřazovat zodpovědnost za realizaci jednotlivých aktivit dalším zaměstnancům úřadu či členům zastupitelstva.

Na plán rozvoje obce navazuje Akční plán, který je jeho nedílnou součástí a bude zpracován vždy na dva roky. V akčním plánu budou určeny jednotlivé aktivity, které budou v následujícím období v přípravné či realizační fázi. Po uplynutí dvou let bude Akční plán zhodnocen a vytvořen Akční plán na další období. Do plánu rozvoje obce bude poté přidán komentář o průběžném plnění jednotlivých cílů, případně bude rozšířen o nové aktivity, které tak přibudou do zásobníku projektů.